

Objavljivanje podataka i informacija

Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2022.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
SKRAĆENICE/DEFINICIJE	2
Objavljivanje podataka i informacija	3
UVOD	3
1. OPŠTI PODACI I INFORMACIJE O BANCI	4
2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE	6
2.1. Spisak dioničara banke koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima	7
2.2. Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke	7
2.3. Politike za izbor i procjenu članova nadzornog odbora i uprave Banke	14
2.4. Članovi Odbora za reviziju	15
2.5. Članovi ostalih Odbora Nadzornog odbora	17
2.6. Način organizovanja funkcije interne revizije i rukovodioca interne revizije	17
2.7. Imenovanje eksternog revizora	18
3. POLITIKA NAKNADA	19
4. OBUHVAT PRIMJENE REGULATORNIH ZAHTJEVA	25
5. STRATEGIJA I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA	25
5.1. Opis strategije i politika za pojedinačne rizike	27
5.2. Organizacija funkcije upravljanja rizicima	42
5.3. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima	43
5.4. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima prema rizičnom profile banke	45
6. KAPITAL	47
6.1. Regulatorni kapital Banke	48
7. KAPITALNI ZAHTJEVI I ADEKVATNOST KAPITALA	52
7.1. Informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	53
8. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	66
9. FINANSIJSKA POLUGA	67
10. LIKVIDNOSNI ZAHTJEVI	68
11. PODACI O IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	70
12. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI	71
13. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM	73
14. INFORMACIJE O NEOPTEREĆENOJ (NEZALOŽENOJ) I OPTEREĆENOJ (ZALOŽENOJ) IMOVINI	75
15. INFORMACIJE O NEKVALITETNIM I RESTRUKTURIRANIM IZLOŽENOSTIMA	75

SKRAĆENICE / DEFINICIJE

NAZIV/ SKRAĆENICA	PUNI NAZIV	POJAŠNJENJE / PREVOD
ABSA	Addiko Bank d.d. Sarajevo	
FBA	Federal Banking Agency	Agencija za bankarstvo FBiH
Grupa ili Grupacija	Addiko bank grupacija	Novi naziv Grupacije, počevši od 11.07.2016. godine.
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development	Evropska Banka za obnovu i razvoj
CEO	Chief Executive Officer	Direktor društva odnosno Predsjednik Uprave
CFO	Chief Financial Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje finansijama
COO	Chief Operating Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje operacijama
CRO	Chief Risk Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje rizikom
CMO	Chief Market Officer	Član Uprave nadležan za upravljanje tržištem, poslovanjem sa stanovništvom i pravnim licima
ORO	Operational risk officer	Službenik za operativne rizike
DORO	Decentralized operational risk officer	Decentralizovani službenik za operativne rizike
PD	Probability of default	Vjerovatnoća ulaska u default
LGD	Loss given default	Gubitak zbog statusa nastanka neizmirivanja obaveza
ICAAP	Internal Capital Adequacy and Assessment Process	Proces procjene adekvatnosti internog kapitala
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy and Assessment Process	Proces procjene adekvatnosti interne likvidnosti
RWA	Risk Weighted Assets	Rizikom ponderirana aktiva
KPI	Key Performance Indicators	Ključni pokazatelj učinka
NPS poslovnice	Net Promoter Score	Zadovoljstvo klijenata po poslovnicama
SFE	Sales Force Effectiveness	Efikasnost prodajnog osoblja

Objavljivanje podataka i informacija

UVOD

Addiko Bank d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: „Banka“) na osnovu Zakona o bankama („Službene novine FBiH“ br. 21/17) i Odluke o objavljivanju podataka i informacija banka („Službene novine FBiH“ br. 39/21) Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: „Agencija“) javno objavljuje sljedeće informacije sa stanjem 31. decembra 2022. godine.

U ovom izvještaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuju navedeni zakonski propisi.

Svi podaci su izraženi u konvertibilnim markama (BAM), osim ako je drugačije navedeno.

Dodatni podaci, informacije i pokazatelji, koji nisu navedeni ili nisu dovoljno detaljno opisani u ovom izvještaju, objavljeni su u Godišnjem izvještaju 2022. godina, koji se nalazi na internet stranici Banke. Sastavni dio godišnjeg finansijskog izvještaja je i Upravljanje finansijskim rizicima (kreditnim, tržišnim, deviznim, rizikom kamatne stope, rizikom likvidnosti, operativnim rizikom i rizikom kapitala), te se iz tog razloga isti u ovoj objavi neće detaljnije obrazlagati.

Imajući u vidu zakonsku regulativu, te stabilnu kapitalnu osnovu i stabilno poslovanje Banke u cjelini, mišljenja smo da ne postoji potreba češćeg objavljivanja podataka od jednom godišnje, kao i da se ovom objavom sveobuhvatno prikazuje rizični profil banke.

U objavi su moguća odstupanja zbog zaokruživanja.

1. OPŠTI PODACI I INFORMACIJE O BANCI

Addiko Bank d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je registrovana poslovna banka sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i dio je Addiko Grupe. Dobila je odobrenje Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Kantonalnog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Registrovano sjedište Banke je u Sarajevu, Trg Solidarnosti 12, Federacija Bosne i Hercegovine. Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji BiH preko Centrale u Sarajevu, 28 podružnica u Federaciji Bosne i Hercegovine, te nema drugih predstavništava.

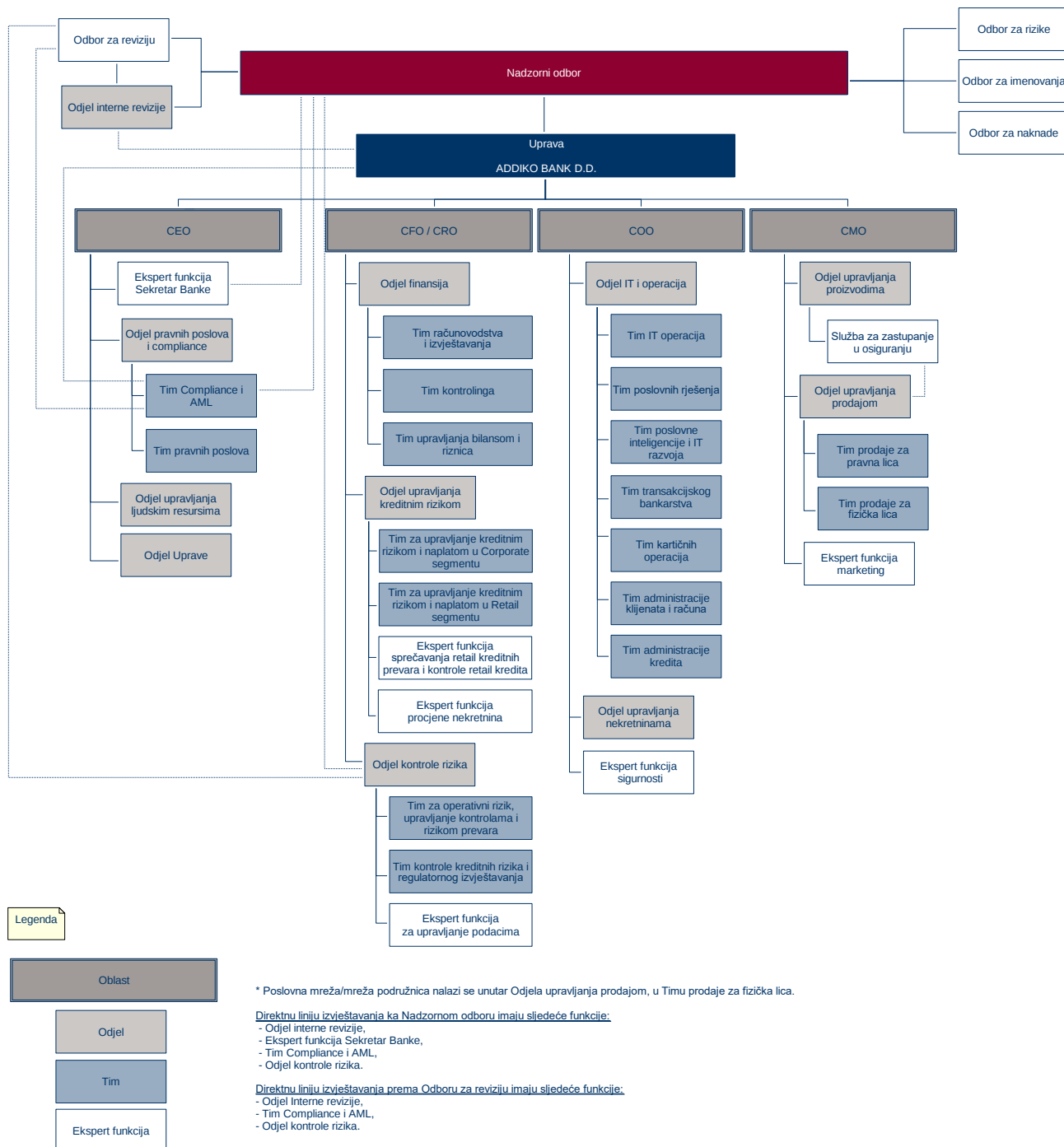
Banka je registrovana za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija sa sjedištem u Beču.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 338 zaposlenih.

Addiko Bank d.d. Sarajevo ima adekvatno uspostavljenu organizacionu strukturu, u skladu sa Zakonom o bankama FBiH i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH.

Banka je organizacija sa funkcionalnom organizacijskom strukturom, ustrojena odozgo prema dolje. Funkcionalna organizacijska struktura je klasična organizacijska struktura koja ima za svrhu povezivanje poslovnih jedinica u skladu sa poslovnim funkcijama Banke.

Slika 1: Organigram na 31. decembar 2022.

2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE

Shodno Zakonu, tijela Banke su:

- Skupština,
- Nadzorni odbor,
- Uprava, koju čine Predsjednik Uprave i članovi Uprave.

Banka ima i:

- Sekretara Banke,
- Odbor za reviziju,
- Kreditni odbor,
- Druga tijela, u skladu sa odlukama Nadzornog odbora i Uprave Banke.

Banka je podijeljena na sljedeće organizacijske, rukovodne i upravljačke oblasti/područja:

- 1) Područje nadležnosti Predsjednika Uprave (CEO),
- 2) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za finansije i rizike (CFO/CRO),
- 3) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za operacije (COO),
- 4) Područje nadležnosti Člana Uprave nadležnog za tržište, poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima (CMO).

Uprava Banke rukovodi poslovnim aktivnostima Banke i upravlja Bankom u cjelini, u skladu sa zakonskim propisima, ovlastima i odgovornostima utvrđenim Statutom Banke, Poslovníkom o radu Uprave, te važećim općim aktima Banke, u skladu sa standardima i praksom Grupe.

Upravu Banke čine Predsjednik Uprave i članovi Uprave, u skladu sa Zakonom o bankama, te drugim zakonskim i podzakonskim aktima, Statutom Banke, kao i općim aktima Banke.

Na organizacijskom nivou ispod Uprave predviđena je podjela pozicija na upravljačke i neupravljačke:

- Upravljačke pozicije: Linijski menadžer odnosno direktor odjela na B-1 nivou, koji rukovodi organizacijskom jedinicom i može imati različit nivo odgovornosti, zavisno od rizika koje rukovodilac preduzima, vlasništva portfolia, broja zaposlenika unutar organizacijske jedinice, itd.
- Neupravljačke pozicije: Ekspert pozicija unutar Ekspert funkcije (npr. Funkcija sigurnosti, Marketing funkcija). Radi se o neupravljačkoj poziciji sa specijaliziranim znanjima i vještinama.

2.1. Spisak dioničara banke koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima

Skupštinu Banke čine dioničari Banke. Skupština Banke odlučuje na sjednicama.

Skupština banke, između ostalog, nadležna je da odlučuje o:

- donošenju, izmjenama i dopunama statuta;
- poslovnoj strategiji banke, planu poslovanja banke, programima i planovima održavanja adekvatnog kapitala u skladu sa zakonskim propisima i regulatornim zahtjevima propisanim podzakonskim aktima;
- formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije dionica;
- povećanju i smanjenju kapitala;
- usvajanju godišnjeg izvještaja o poslovanju banke koji uključuje finansijske izvještaje i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- raspodjeli dobiti i isplati dividende;
- načinu pokrića gubitka;
- statusnim promjenama banke i prestanku rada banke;
- pojedinačnom izboru i razrješavanju članova nadzornog odbora;
- izboru društva za reviziju

Tabela 1: Spisak dioničara koji imaju 5% ili više učešća dionica s glasačkim pravima na dan 31.12.2022

Vlasnička struktura			
Br.	Dioničari koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu	% učešća	
		Obične dionice	Prioritetne dionice
1.	Addiko Bank AG, Austria	99,998%	-
2.	Ostali	0,002%	-

2.2. Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor banke vrši nadzornu funkciju u banci.

Nadzorni odbor Banke, između ostalog, nadležan je da:

- saziva sjednice skupštine banke i utvrđuje prijedlog dnevnog reda;
- utvrđuje prijedloge odluka za skupštinu banke i kontroliše njihovo provođenje;
- bira predsjednika nadzornog odbora;
- utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategiju banke i plan poslovanja i podnosi skupštini banke na konačno usvajanje, te utvrđuje strategiju i politike preuzimanja rizika i upravljanje rizicima u poslovanju, program za održavanje adekvatnosti regulatornog kapitala
- usvaja plan oporavka banke;
- usvaja izvještaje odbora za reviziju;
- utvrđuje godišnji plan poslovanja banke, uključujući i finansijski plan;
- usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem interne revizije i izvještajem eksterne revizije i podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju banke, koji obavezno uključuje finansijski izvještaj i izvještaje eksternih revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.

Tabela 2: Članovi Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2022. godini

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Edgar Flagg, predsjednik od 15.12.2021.	Obrazovanje: Univerzitet u Lebenau, Austrija, magistar polimerne znanosti i inženjerstva Radno iskustvo: -od juna 2019. do danas CFO Addiko Bank AG -od jula 2019. do maja 2021. rukovodilac Odjela odnosa za investitorima i Grupnog korporativnog razvoja u Addiko Bank AG - od novembra 2017. do jula 2019. Al Lake (Luxembourg) S.a.r.l. Branch Zagreb, direktor -od maja 2017. do jula 2019. Al Lake (Luxembourg) S.a.r.l.(Luxembourg, Luxembourg/Vienna, Austria) rukovodilac Grupne strategije & korporativnog razvoja -od juna 2016. do aprila 2017. rukovodilac Odjela korporativnog razvoja i prokurista u Addiko Bank AG -od juna 2012. do maja 2016. Hypo Aple Adria International AG & Hypo Group Aple Adria AG, rukovodilac Finansijskog kontrolinga Grupe -od augusta 2014. do maja 2015. Hypo Group Aple Adria AG vršilac dužnosti rukovodioca upravljanja bilansom stanja i trezora Grupe -od novembra 2010. do juna 2012. menadžer zeb/rolfes.schierenbeck.associates -od jula 2009. do septembra 2010. finansijski direktor start up in equitation -od oktobra 2007. do juna 2009. menadžer u Oliver Wyman Financial services (London, UK) -od januara 2006. do juna 2007. viši konsultant u A.T. Kearney (Austrija) Član i predsjednik Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Ljubljana
2.	Maida Karalić, zamjenik predsjednika od 8.2.2021.	Obrazovanje: Doktorat, Ekonomski fakultet, Ljubljana, oč. u 2021. Magistar ekonomije, Ekonomski fakultet, Sarajevo, BiH, Ekonomski fakultet, Zagreb, Hrvatska Bačelor finansija i računovodstva, Ekonomski fakultet, Sarajevo, BiH Radno iskustvo: -od 2022. Addiko Bank AG Beč, Direktor operacija Grupe -od 2015. do danas Addiko Bank AG Beč, Direktor Grupne Organizacije, upravljanja projektima i procesima -od 2014. - do 2015. Heta Asset Resolution AG, Klagenfurt, Austria, Senior Projektni menadžer Grupe -od 2009. do 2014. Hypo Alpe-Adria-Leasing, Sarajevo, Savjetnik Uprave, AML službenica -od 2007. do 2009. Finansijski menadžer - Templeville Developments LTD, Sarajevo, BiH -od 2006. do 2007. Viši službenik za finansijski kontroling i trezor - Raiffeisen Leasing, Sarajevo, BiH -od 2003. do 2006. Finansijski menadžer - Doncafe International, Sarajevo, BiH

3.	Berislav Jozić, član od 8.2.2021. do 16.10.2022.	Obrazovanje: Ekonomski fakultet u Zagrebu Radno iskustvo: -od 2018. do danas Addiko Bank AG, Direktor, Integrirano upravljanje rizicima -od 2016. do 2018. Addiko banka d.d.Zagreb, Stručnjak za rizik i savjetnik Grupe CRO (2016-2018) - od 2000. do 2016. Zagrebačka banka (član UniCredit Grupe) Poslovni asistent generalnog direktora (2016-2016) Šef istraživanja tržišta (2015-2016) Šef Strateškog upravljanja i kontrole rizika (2012-2015) Šef modela kreditnog rizika (2010-2012) Šef upravljanja kapitalom (2009-2010) Glavni savjetnik za planiranje i kontroling (2008-2009) Šef za usklađenost sa Bazel 2 (2007-2008) Šef upravljanja operativnim rizikom (2004-2007) Menadžer prodaje u strateškom portfolio menadžmentu (2002-2004) Šef razvoja prodajnih alata (2000-2002)
4.	Sanela Pašić, član od 17.10.2022.	Obrazovanje: - Doktorat iz oblasti rizika Univerziteta u Buckingham, Ujedinjeno Kraljevstvo - Magistar nauka pri Univerzitetu u Sarajevu, oblast finansije i računovodstvo - Postdiplomski studij iz menadžmenta pri International Executive Development Center, Business School Bled, Slovenija - Diplomirani ekonomista Univerziteta u Sarajevu, Poslovna administracija Radno iskustvo: Profesor na Ekonomskom fakultetu SSST u Sarajevu - od 2021. Član Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Zagreb, - od 2022. Član Nadzornog odbora Addiko Bank a.d. Beograd - od 17.10.2022. Član Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo - od marta 2016. do 16.10.2022. Predsjednik Uprave Addiko Bank d.d. Sarajevo - od jula 2014 Zamjenik Direktora/CFO/CRO Raiffeisen bank d.d. BiH- član Uprave za rizik i finansije, predsjednik Kreditnog odbora - od septembra 2010 CFO/CRO Raiffeisen bank d.d. BiH - Član uprave za rizik i finansije, predsjednik Kreditnog odbora, upravljanje finansijama, odnosno cjenovnom i troškovnom politikom sa ciljem stabilizacije, koja je dovela do generisanja rasta profita sa 8 miliona KM na 60 miliona KM kroz period od pet godina na bazi iste rizikom ponderisane aktive - od aprila 2008 Direktor Sektora za finansije Raiffeisen bank d.d. BiH - od jula 2007 član Uprave/zamjenik direktora STMK bankarske grupacija - od decembra 2005 HVB grupacija (dvije paralelne funkcije u dvije banke, Član uprave u jednoj i Direktor sektora u drugoj zbog namjere vlasnika da upravlja sa obje banke) Član Uprave Banke odgovoran za Upravljanje rizikom i pravna pitanja u HVB central profit banci Nova banjalučka banka ad, član Uprave odgovoran za upravljanje rizikom i pravna pitanja - od oktobra 2003 HVB Central Profit Bank, HVB grupacija - Direktor sektora za Upravljanje rizikom - od maja 1998 Grupacija Svjetske banke (septembar 2000 - septembar 2003 SEED, International Finance Corporation, Grupacija svjetske banke - Saradnik za investiranje, Ured SEED-a u BiH)

		-od maja 1998. International Finance Corporation, Grupacija svjetske banke -od januara 1992. - januar 1998. UN BiH
5.	Damir Karamehmedović, član od 25.10.2017.	Obrazovanje: Univerzitet u Sarajevu, Ekonomski fakultet Radno iskustvo: -od marta 2015. - Integrirani Poslovni sistemi doo Sarajevo suvlasnik, CEO i senior konsultant - od maja 1999. do februara 2015. - Raiffeisen Bank d.d. BiH, COO, član Uprave za operacije i IT -od aprila 2007. do marta 2008. - Raiffeisen Bank d.d. BiH, direktor IT sektora, v.d. člana Uprave COO - od maja 1999. do aprila 2007. - Raiffeisen Bank d.d. BiH, direktor IT sektora - od 1993. do maja 1999. - SAB banka dd Sarajevo, direktor IT sektora - od 1989. do 1993. - Jugobanka Jubbanka d.d. Sarajevo, sistem administrator - od 1986. do 1989. - Energoinvest - Mjerni sistemi Sarajevo, projekt menadžer Učestvovao u velikom broju međunarodnih i lokalnih projekata, završio nekoliko treninga RBI trening centra za izvršne direktore grupacije, veliki broj profesionalnih treninga u oblasti IT-a, menadžmenta, projektnog i proces menadžmenta i upravljanja ljudskim resursima Član Nadzornog odbora Addiko Bank a.d. Banjaluka od oktobra 2017. do decembra 2020.
6.	Meliha Povlakić, član od 25.10.2017	Obrazovanje: -Pravni fakultet u Sarajevu, Doktor pravnih nauka, 2002. - Pravni fakultet u Beogradu, Magistar pravnih nauka, 1988. - Pravni fakultet u Sarajevu, Diplomirani pravnik, 1981. - Dodatna usavršavanja na Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht i na Karl-Franzens-Universität u Gracu Radno iskustvo: -od maja 2009. - Pravni fakultet u Sarajevu, Profesor na katedri za građansko pravo - od novembra 2002. do maja 2009. - Pravni fakultet u Sarajevu, Docent na Katedri za građansko pravo - od marta 1999. do novembra 2002. - Pravni fakultet u Sarajevu, Viši asistent na Katedri za građansko pravo - od jula 1998. do marta 1999. - Izvršni direktor za pravne poslove ASA Holding Sarajevo - od jula 1993. do juna 1998. - uposlenica u notarskom uredu u Njemačkoj - od novembra 1991. do marta 1993. - Pravni fakultet u Sarajevu, Asistent/Viši asistent na Katedri za građansko pravo Mnogobrojne predavačke aktivnosti, članica stručnih odbora, ekspertnih grupa, stručnih časopisa iz oblasti prava, članica Academia Europea (London) i International Academy for Comparative Law (Paris), učesnica mnogobrojnih konferencija i projekata iz oblasti prava Član Nadzornog odbora Addiko Bank a.d. Banjaluka od oktobra 2017.- do decembra 2020.

Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Banku i odgovara za zakonitost poslovanja.

Predsjednik i članovi Uprave Banke za svoj rad i poslovanje Banke odgovaraju Nadzornom odboru.

Uprava Banke posebno ima obavezu obavješćavanja Nadzornog odbora u pisanoj formi o svim činjenicama bitnim za promjene u poslovanju Banke.

Članovi Uprave Banke dužni su osigurati:

- zakonitost poslovanja Banke i usklađenost poslovanja sa propisima donesenim na osnovu zakona, drugim propisima, općeprihvaćenim standardima i pravilima struke;
- provođenje supervizorskih mjera naloženih od strane Agencije;
- izvršavanje odluka Skupštine i Nadzornog odbora Banke;
- provođenje usvojenih strategija, politika, pravila i procedura u svakodnevnom poslovanju Banke, naročito pravila u upravljanju rizicima, procjeni internog kapitala Banke, uspostavi kontrolnih funkcija i sistema internih kontrola u svim poslovnim aktivnostima i linijama Banke;
- odlučivanje o izloženostima banke u skladu sa ovlaštenjima koje je utvrdio Nadzorni odbor Banke;
- analizu efikasnosti primjene usvojenih politika i procedura i izvješćavanje Nadzornog odbora o rezultatima analize, sa odgovarajućim prijedlozima za unapređenje efikasnosti istih;
- redovno izvješćavanje Nadzornog odbora Banke o poslovanju banke u skladu sa zakonskim i drugim propisima, statutom i internim aktima banke;
- informisanost zaposlenika o svim internim aktima Banke kojima se uređuju njihova prava i obaveze u radnom procesu;
- informisanje Nadzornog odbora i Agencije, bez odlaganja, o pogoršanju finansijskog stanja Banke ili opasnosti od nastanka pogoršanja, kao i o drugim relevantnim činjenicama koje mogu značajno uticati na finansijsko stanje Banke;
- sigurnost i pouzdanost informacionog sistema Banke na dnevnoj osnovi;
- odlučivanje o drugim pitanjima vezanim za organizovanje rada i poslovanja Banke, a koja nisu u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora banke.

Tabela 3: Članovi Uprave Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2022. godini

Članovi Uprave Banke		
Br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Sanela Pašić, predsjednik od 18.06.2016. do 16.10.2022.	Obrazovanje: - Doktorat iz oblasti rizika Univerziteta u Buckingham, Ujedinjeno Kraljevstvo - Magistar nauka pri Univerzitetu u Sarajevu, oblast finansije i računovodstvo - Postdiplomski studij iz menadžmenta pri International Executive Development Center, Business School Bled, Slovenija - Diplomirani ekonomista Univerziteta u Sarajevu, Poslovna administracija

		Radno iskustvo: Profesor na Ekonomskom fakultetu SSST u Sarajevu - od 2021. Član Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Zagreb, - od 2022 Član Nadzornog odbora Addiko Bank a.d. Beograd - od 17.10.2022. Član Nadzornog odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo - od marta 2016. do 16.10.2022. Predsjednik Uprave Addiko Bank d.d. Sarajevo - od jula 2014 Zamjenik Direktora/CFO/CRO Raiffeisen bank d.d. BiH- član Uprave za rizik i finansije, predsjednik Kreditnog odbora - od septembra 2010 CFO/CRO Raiffeisen bank d.d. BiH - Član uprave za rizik i finansije, predsjednik Kreditnog odbora, upravljanje finansijama, odnosno cjenovnom i troškovnom politikom sa ciljem stabilizacije, koja je dovela do generisanja rasta profita sa 8 miliona KM na 60 miliona KM kroz period od pet godina na bazi iste rizikom ponderisane aktive - od aprila 2008 Direktor Sektora za finansije Raiffeisen bank d.d. BiH - od jula 2007 član Uprave/zamjenik direktora STMK bankarske grupacija - od decembra 2005 HVB grupacija (dvije paralelne funkcije u dvije banke, Član uprave u jednoj i Direktor sektora u drugoj zbog namjere vlasnika da upravlja sa obje banke) - Član Uprave Banke odgovoran za Upravljanje rizikom i - pravna pitanja u HVB central profit banci - Nova banjalučka banka ad, član Uprave odgovoran za upravljanje rizikom i pravna pitanja - od oktobra 2003 HVB Central Profit Bank, HVB grupacija - Direktor sektora za Upravljanje rizikom - od maja 1998 Grupacija Svjetske banke (septembar 2000 - septembar 2003 SEED, International Finance Corporation, Grupacija svjetske banke - Saradnik za investiranje, Ured SEED-a u BiH) - -od maja 1998. International Finance Corporation, Grupacija svjetske banke - -od januara 1992. - januar 1998. UN BiH
2.	Jasmin Spahić, predsjednik od 17.10.2022.	Obrazovanje: Ekonomski fakultet, Univerzitet u Sarajevu, BiH; Diplomirani ekonomista (VII stepen - VSS) Radno iskustvo: - od oktobra 2022. Predsjednik Uprave Addiko Bank d.d. Sarajevo - od maja 2022. do septembra 2022. Član Uprave ASA Group - od 2018. - 2022., Predsjednik Uprave Sberbank BH - od 2016. - 2018., Član Uprave za Retail/COO Sberbank BH - od 2014. - 2016., Član Uprave za Retail Sberbank BH - od 2013. - 2014., Direktor područja poslovanja sa stanovništvom i poduzetnicima Sberbank BH - od 2009. - 2013., Direktor segmenta za stanovništvo UniCredit Bank - od 2008. - 2009., Direktor poslovnica UniCredit Bank - od 2005. - 2008., Menadžer za poslovanje sa pravnim licima HVB Central Profit Bank - 2005., Saradnik u poslovnici Turkish Ziraat Bank
3.	Selma Omić, član Uprave od 01.10.2016. *	Obrazovanje: -Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Ekonomista, - MBA, Menadžment i organizacija, Ekonomski fakultet u Sarajevu - Media training - public speaking, Ciceron komunikacije - Leadership Forum -Leadership with presence - F&P regulatory update, KPMG Bernhard Freudenthaler

		3rd Annual retail banking technologies summit Burch Business Center, Corporate development, entrepreneurship and innovation Radno iskustvo: -od 2016 Član Uprave, COO u Addiko Bank d.d. Sarajevo -od 2013 Direktor operacija, Sberbank d.d.Sarajevo -od 2011 Direktor operacija, Hypo Alpe Adria bank d.d. Mostar -od 2007 Direktor operacija, Sparkasse d.d. Sarajevo - od 2004 Zamjenik direktora operacija i voditelj dokumentarnog poslovanja, HVB Central profit Bank d.d. Sarajevo -od 2003 asistent direktora Operacija, Central profit Bank d.d. Sarajevo - od 2002 Voditelj odjela platnog prometa Central profit Bank d.d. Sarajevo Beču -od 2000 Voditelj međunarodnog platnog prometa, Central profit Bank d.d. Sarajevo - Od 1997 Viši stručni suradnik u Odjelu za međunarodno poslovanje, Central profit Bank d.d. Sarajevo
4.	Mario Ivanković, član Uprave od 08.12.2020.	Obrazovanje: - Diplomirani ekonomista, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Mostaru - Addiko Leadership Forum - Leading with presence Ariel Group - Strategic leadership & change, London school of business and finance - Fit&Proper, KPMG Bernhard Freudenthaler - Media training - govornišvo Ciceron komunikacije - MSFI 9 Deloitte - New regulatory regime in Europe, in accordance with GARP Methodology, Banking Risk Training Ltd - The authentic Leader: Role modeling as an Executive RBI - Effective decision-making and strategy implementation RRBH Radno iskustvo: - od decembra 2020 CRO/CFO u Addiko Bank d.d. Sarajevo - od marta 2016 CEO/CRO u Addiko Bank a.d. Banja Luka - od marta 2012 Direktor Retail credit Risk management (PI&Micro) u Raiffeisen Bank d.d., Bosnia and Herzegovina -od maja 2007 Direktor Retail Credit Risk Management (PI&Micro) u Raiffeisen Bank d.d. Bosnia and Herzegovina -Od augusta 2002 Kreditni analitičar za Corporate u Raiffeisen Bank d.d. Bosnia and Herzegovina -od januara 2002 Account manager za korporativne klijente u Raiffeisen Bank d.d. Bosnia and Herzegovina

* Promjene koje su se desile nakon ove poslovne godine, a od značaja su za ovaj izvještaj: Selma Omić, prestala obnašati funkciju Člana Uprave zaključno sa 28.2.2023. Za novog člana Uprave imenovan je Enver Lemeš, sa datumom stupanja na dužnost od 1.3.2023.

Tabela 4: Broj direktorskih funkcija članova organa Banke

Red.br.	Ime i prezime člana organa banke	Broj izvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Broj neizvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Od toga broj izvršnih direktorskih funkcija u Grupi	Od toga broj neizvršnih direktorskih funkcija u Grupi	Broj direktorskih funkcija u institucijama čija je glavna poslovna aktivnost neprofitne prirode
1.	Sanela Pašić	0	3	0	3	0
2.	Jasmin Spahić	1	0	1	0	0
3.	Mario Ivanković	1	0	1	0	0
4.	Selma Omić	1	0	1	0	0
5.	Damir Karamehmedović	1	1	0	1	0
6.	Meliha Povlakić	0	1	0	1	0
7.	Edgar Flaggl	1	2	1	2	0
8.	Maida Karalić	0	1	0	1	0
9.	Berislav Jozić	0	1	0	1	0

2.3. Politike za izbor i procjenu članova nadzornog odbora i uprave Banke

Politika za izbor i procjenu ispunjenja uslova za članove organa Banke i nosioce ključnih funkcija je usvojena dana 29.04.2022. godine na sjednici Skupštine.

Svrha politike je definisanje pristupa Banke u vezi sa procjenom ugleda, sposobnosti, kompetencija, iskustva i vremenske dostupnosti članova Uprave, Nadzornog odbora i ključnih kategorija. Politika propisuje nadležnosti i postupak procjene primjerenosti za obavljanje pojedinih funkcija.

Odluku o procjeni primjerenosti organa banke usvaja Odbor za imenovanja i o svojoj odluci obavještava Upravu i Nadzorni odbor. Procjena se provodi na pojedinačnoj i kolektivnoj osnovi. Redovna godišnja procjena je provedena u martu 2022. godine, dok je u toku 2022. godine provedena i procjena zbog promjene sastava Uprave u julu 2022.godine, kao i zbog promjene sastava Nadzornog odbora.

Odjel upravljanja ljudskim resursima provodi redovnu godišnju procjenu nosilaca ključnih funkcija, o čemu izvještava Upravu banke, koja donosi Odluku o primjerenosti ključnih funkcija.

Odjel upravljanja ljudskim resursima u saradnji sa Upravom banke najmanje jedanput godišnje izvještava regulatora o izvršenoj redovnoj godišnjoj procjeni za članove Nadzornog odbora i Uprave banke kao i nosilaca ključnih funkcija i to najkasnije do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu.

Odbor za imenovanja jednom godišnje podnosi izvještaj o svom radu koji sadrži sve podatke o izvršenim procjenama u toku godine kao i ažuriranju Politike - Nadzornom odboru na konačno usvajanje.

Odjel upravljanja ljudskim resursima izvještava Upravu banke i Nadzorni odbor o rezultatima redovne godišnje procjene primjerenosti za prethodnu godinu. Izvještaj konačno usvaja Nadzorni odbor.

Svi članovi Uprave posjeduju različita iskustva i različita znanja u određenim, specifičnim oblastima poslovanja čime se uspješno nadopunjuju u upravljanju Bankom, kao i članovi Nadzornog odbora, koji imaju raznovrsna i značajna iskustva, posebno na tržištu kapitala, regulatornom i pravnom riziku u bankarskoj industriji i mnogim drugim.

Proces izvještavanja Nadzornog odbora i Uprave Banke detaljnije su opisani poslovniciima o radu ovih organa Banke.

Pored izvještaja propisanih zakonom, Statutom i navedenim poslovniciima, posebno Dodatkom 2. poslovnika, Nadzorni odbor ima pravo tražiti i druge informacije ili izvještaje o pitanjima vezanima za Banku i njene podružnice.

Izvještaji se dostavljaju na obrascima propisanim od strane Agencije za bankarstvo FBiH, ukoliko su isti utvrđeni. Pored toga, Banka ima standardizirane obrasce/forme/zahtjeve, kao i rokove i kanale dostavljanja izvještaja Nadzornom odboru i Upravi Banke. Učestalost izvještavanja je definisana internim aktima koji regulišu određenu oblast o kojoj se izvještava. Izvještaji Upravi Banke dostavljaju se asistentu Banke koji iste prosljeđuje Upravi Banke, dok se Sekretaru Banke dostavljaju izvještaji za Nadzorni odbor za koje se mora obezbijediti prethodno odobrenje Uprave Banke. Ovo obezbjeđuje Sekretar Banke, u većini slučajeva za sve materijale koji se dostavljaju Nadzornom odboru. Opisani postupak primjenjuje se na sve organizacijske jedinice uz poštivanje principa direktnog izvještavanja i komunikacije svih nezavisnih funkcija Banke. Sadržaj izvještaja je u značajnoj mjeri definisan FBA propisima, Grupnim standardima, te eventualno posebnim zahtjevima članova Uprave Banke i Nadzornog odbora a koji zahtjevi se evidentiraju na samim sjednicama kroz zapisnik sa sjednice.

2.4. Članovi Odbora za reviziju

Odbor za reviziju pruža stručnu pomoć nadzornom odboru banke u obavljanju nadzora nad poslovanjem banke i radom uprave banke.

Odbor za reviziju, između ostalog, nadležan je za:

- predlaže nadzornom odboru plan rada interne revizije,
- razmatra izvještaje interne revizije i drugih kontrolnih funkcija, te daje mišljenje o ovim izvještajima
- razmatra godišnja finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju banke, s izvještajem društva za reviziju,
- ispituje primjenu računovodstvenih standarda u pripremi finansijskih izvještaja,
- izvještava nadzorni odbor o poduzetim aktivnostima,

Tabela 5: Članovi Odbora za reviziju Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2022. godini

		Članovi Odbora za reviziju
Br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Ana Dorić Škeva, predsjednik od 5.2.2021.	Obrazovanje: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet VSS, stečeno zvanje diplomirani ekonomist na smjeru financije Certifikat ovlaštenog internog revizora za banke i financijske institucije, Hrvatska Zajednica Računovođa i Financijskih djelatnika, Zagreb, Hrvatska Radno iskustvo: - od jula 2022 - danas, Član Uprave, zadužen za područje rizika u Addiko Bank d.d. Zagreb - od decembra 2017. do jula 2022. - Izvršni direktor unutarnje revizije Addiko Bank d.d. Zagreb - od maja 2016. do novembra 2017., Direktor ureda Uprave Addiko Bank d.d. Zagreb - od marta 2015. do maja 2016., Načelnik Samostalnog Sektora za otkrivanje poreznih prijevара u Ministarstvu financija Republike Hrvatske - od 2014. - 2016., Predsjednik Revizorskog odbora i član Nadzornog odbora FINA-e (Financijska Agencija je vodeća hrvatska tvrtka na području pružanja financijskih i elektroničkih usluga). - od augusta 2013. do marta 2015., Glavni savjetnik Ministra financija, također funkcija Pomoćnika Ravnatelja središnjeg ureda porezne Uprave za naplatu - od 2006. - augusta 2013., Voditelj Odjela problematičnih plasmana i post prodaje u Raiffeisen Leasing doo Zagreb - od 2005. do 2006., Zamjenik direktora Odjela ugovorne administracije u Raiffeisen Leasing doo Zagreb - od 2002. Do 2005. Referent u Raiffeisen Leasing doo Zagreb
2.	Mirela Salković, član od 5.2.2021.	Obrazovanje: Univerzitet Sarajevo, Ekonomski Fakultet, Bosna i Hercegovina Radno iskustvo: - od aprila 2017 do danas - RSM BH d.o.o. Sarajevo (Revizorska i konsultantska firma, članica RSM međunarodne mreže), Direktor razvoja poslovanja - od novembra 2015. do aprila 2017. PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo, Direktor odjela naplate spornih potraživanja - od septembra 2009. Do novembar 2015. PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo, Direktor filijale/regije Sarajevo - od aprila 2004. do septembar 2009. PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo, Direktor filijale, Sarajevo, Ilidža
3.	Siniša Radonjić, član od 29.05.2015	Obrazovanje: Master ekonomije, Ekonomski fakultet Subotica Univerzitet Novi Sad, Srbija, 2011 Certificirani revizor, Certificirani procjenitelj, Certificirani računovođa, Bachelor ekonomije, Ekonomski fakultet Subotica Univerzitet Novi Sad, Srbija Radno iskustvo: - od aprila 2015. Addiko Bank AG, Grupno izvještavanje - od 2014. - do 2015. Hypo Alpe Adria Bank International AG, Klagenfurt, Austria

		HETA Asset Resolution AG Grupne konsolidacije & izvještavanje supsidijara -od 2010. Do 2014. - Finrar d.o.o., Banja Luka, BIH, IFRS- IVSC-ISA-poreski savjetnik -od 2003.- 2010. Deloitte d.o.o., Banja, Luka, BIH 2003 to 2010, revizor - Član Odbora za reviziju Addiko Bank a.d. Banjaluka
--	--	---

2.5. Članovi ostalih Odbora Nadzornog odbora

Tabela 6: Članovi ostalih Odbora Addiko Bank d.d. Sarajevo u 2022. godini

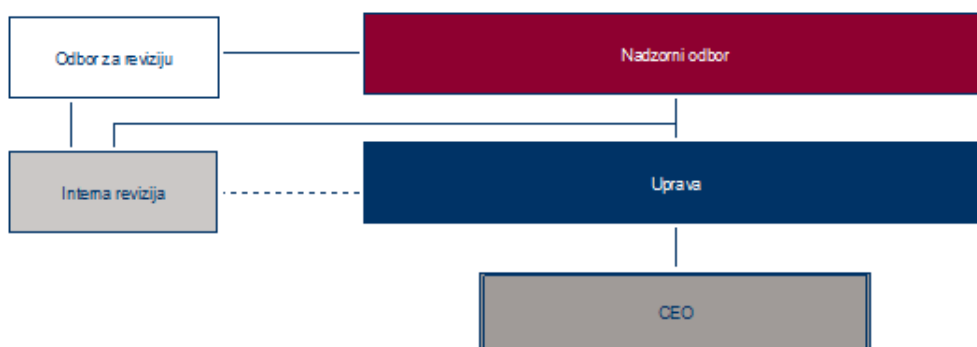
Članovi ostalih odbora	
<i>Odbor za rizike</i>	<i>Učestalost zasjedanja</i>
Berislav Jozić, predsjednik do 16.10.2022.	min.Kvartalno
Sanela Pašić, od 17.10.2022., predsjednik	
Maida Karalić, član	
Edgar Flaggl, član	
Damir Karamehmedović, član	
<i>Odbor za naknade</i>	<i>Učestalost zasjedanja</i>
Damir Karamehmedović, Predsjednik	godišnje
Edgar Flaggl, zamjenik	
Suzana Tihi-Babić, član	
<i>Odbor za imenovanja</i>	<i>Učestalost zasjedanja</i>
Meliha Povlakić, predsjednik	godišnje
Berislav Jozić, zamjenik do 16.10.2022.	
Sanela Pašić, zamjenik od 17.10.2022.	
Suzana Tihi-Babić, član	

2.6. Način organizovanja funkcije interne revizije i rukovodioca interne revizije

U skladu sa važećim zakonskim odredbama, Odjel interne revizije ima direktnu liniju izvještavanja prema Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Pravilnikom o organizaciji Banke definisan je kao organizacioni dio koji odgovara direktno Nadzornom odboru Banke. Aktivnostima Odjela interne revizije upravlja direktor Odjela, imenovan od strane Nadzornog odbora. Direktor Odjela interne revizije je:

- Direktno odgovoran Nadzornom odboru i Odboru za reviziju.
- Učestvuje na sjednicama i izvještava Nadzorni odbor i Odbor za reviziju.
- Direktor Odjela Interne revizije nije dozvoljeno preuzimanje drugih funkcija kao ni operativnih odgovornosti unutar Banke ili Grupe.

Direktor Odjela interne revizije u Banci ima direktan i neograničen pristup Nadzornom odboru i Odboru za reviziju.

Glavni zadaci i aktivnosti Odjela Interne revizije su usmjereni na sprovođenje interne revizije u skladu sa internim aktima Odjela, godišnjim Planom rada Interne revizije (usvojenim od strane Nadzornog Odbora u skladu sa regulatornim zahtjevima), te međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije.

Odjel interne revizije obavlja i ostale poslove propisane Zakonom o bankama i drugim propisima relevantnim za ostvarivanje ciljeva interne revizije.

Interna revizija u sprovođenju svojih obaveza ima neograničen i potpun pristup svim podacima, informacijama, prostorijama i imovini, kao i zaposlenicima, pri čemu se pridržava obaveze čuvanja tajnosti i povjerljivosti. Svi zaposlenici Banke dužni su pružiti podršku internoj reviziji u obavljanju njene uloge i sprovođenju aktivnosti. Organizaciona struktura interne revizije se periodično revidira u cilju ispunjenja očekivanja zainteresovanih strana i dodijeljenih odgovornosti.

Zaposleni u organizacionoj jedinici interne revizije imaju visoku stručnu spremu, potrebna stručna znanja te potrebna iskustva na bankarskim poslovima i poslovima kontrole i revizije banaka, te je njihov broj u srazmjeri sa veličinom i složenosti poslovanja Banke i u skladu sa profesionalnim standardima interne revizije. Odjel interne revizije broji četiri uposlenika.

Interna revizija uspostavljena je kao stalna kontrolna funkcija unutar Banke, s odgovarajućim ovlaštenjima i nezavisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje. Zaposlenima Odjela Interne revizije nije dozvoljeno preuzimanje drugih funkcija kao ni operativnih odgovornosti unutar organizacije. U skladu sa navedenim, zaposleni Odjela interne revizije ne smiju obavljati niti jednu drugu funkciju ili operativnu odgovornost u organizaciji. Isto je jedan od preduslova da se izbjegne sukob interesa. Nezavisnost Odjela interne revizije je osigurana kroz organizaciono pozicioniranje te hijerarhijsku i funkcionalnu odgovornost (u skladu sa regulatornim zahtjevima) čime je zaštićena od konflikta interesa i direktne operativne uloge na individualnom i funkcionalnom nivou. Odjel interne revizije minimum jednom godišnje i formalno potvrđuje Nadzornom odboru da je funkcija interne revizije u Banci organizacijski i funkcionalno nezavisna te da interni revizori pri sprovođenju revizija nisu bili u sukobu interesa.

2.7. Imenovanje eksternog revizora

Imenovani spoljni revizor Banke za 2022. godinu je KPMG - BH d.o.o. Sarajevo.

3. POLITIKA NAKNADA

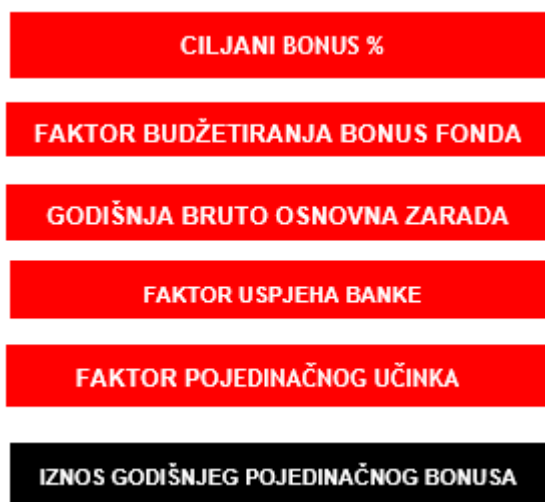
Za sačinjavanje i revidiranje Politike o platama i naknadama zadužen je Odjel upravljanja ljudskim resursima. Politika se revidira jedanput godišnje i podnosi na usvajanje Nadzornom odboru uz prethodno odobrenje Odbora za naknade.

Odbor za naknade (u daljem tekstu: Odbor) pruža podršku Nadzornom odboru po pitanjima vezanima za strategiju plata i naknada iz radnog odnosa na nivou Banke. Nadzorni odbor usvaja Politiku plata i naknada, te je zajedno sa Odborom nadležan za praćenje adekvatnosti njene primjene. Odbor je održao jednu sjednicu u februaru 2022. godine. Sastavljen je od tri člana, dva člana Nadzornog odbora i jednog radnika Banke, direktora Odjela upravljanja ljudskim resursima, koji su imenovani bez ograničenog trajanja mandata.

Standardi za godišnje bonuse identifikovanih radnika koji su sastavni dio Politike o platama i naknadama definišu pravila, uslove, metode i procedure za plan godišnjih bonusa identifikovanih i ostalih radnika u banci.

Iznos isplate bonusa zasniva se na cilju Grupe, godišnjoj zaradi, učinku zemlje i pojedinačnom učinku, faktor budžetiranja bonus fonda.

Na osnovu toga, iznos pojedinačnog bonusa izračunava se kako slijedi:

*Godišnja bruto osnovna zarada radnika koji nije bio u radnom odnosu cijelu poslovnu godinu obračunava se proporcionalno.

**Faktor pojedinačnog učinka - diskrecijska odluka u okviru definisanih limita i raspoloživog fonda bonusa, a u skladu sa standardima definisanim u politici i dodacima

Iznos ciljnog bonusa ovisi o **funkciji** radnika koji se kvalificira za isplatu bonusa.

Tabela 7: Način utvrđivanja ciljnog bonusa po ciljnim grupama

Ciljne grupe	Ciljni bonus
direktori (ranije: voditelji org.jed.na nivou B1)*	20% godišnje bruto osnovne plate
voditelji (ranije: voditelji org.jed.na nivou B2)*	15% godišnje bruto osnovne plate
nositelji kontrolnih funkcija**	15% godišnje bruto osnovne plate

* Kod tržišnih pozicija koje se kvalificiraju za isplatu godišnjeg bonusa, % ciljanog bonusa množi se s koeficijentom 1,5.

Rezultati pojedinačnog radnog učinka procjenjuju se u odnosu na ciljeve definisane za radnike.

Rezultati pojedinačnog radnog učinka povezani su sa sistemom bonusa prema dolje prikazanoj skali ocjena od pet nivoa na kojoj se razlikuju različiti nivoi učinka. Ova skala definiše gornje granice za faktor pojedinačnog učinka koja se koristi za utvrđivanje iznosa pojedinačnih bonusa.

Tabela 8: Skala ocjenjivanja se zasniva na ostvarenom individualnom faktoru uspjeha

Individualni faktor uspjeha	Naziv	Opis
iznad 100%	IZUZETAN UČINAK	Konzistentno premašuje ciljeve i ukupan učinak Isporučuje kroz kompetencije konzistentno iznad očekivanja Ima jedinstvene vještine/stručnost, uzor i najbolje u svojoj oblasti i u kompetencijama
90 - 100 %	USPJEŠAN UČINAK	Ostvaruje ciljeve i ukupni učinak na održiv način, nešto iznad očekivanih Isporučuje kroz kompetencije, ponekad iznad očekivanih Ima jedinstvene vještine/stručnost, uzor u nekim oblastima i kompetencije
70 - 89,99%	RAZVOJNI UČINAK	Ostvaruje ciljeve i ukupan učinak, neke djelimično Isporučuje neke kompetencije zadovoljavajuće, a neke djelimično
ispod 70%	UČINAK ISPOD OČEKIVANOG	Ne isporučuje očekivani nivo učinka Potrebno je poboljšanje učinka i upravljanje nedovoljnim učinkom

S obzirom na profil rizika i prirodu kreditnog poslovanja Addiko Bank, varijabilna naknada, obračunata kao suma svih varijabilnih komponenti naknada u jednoj godini procjene odgađa se samo ako je:

- iznos varijabilne naknade jednak ili veći od 50.000 EUR ili
- iznos varijabilne naknade dostiže 1/3 (jednu trećinu) godišnje fiksne plate

Na osnovu regulatornih kriterija, Banka će primijeniti model isplate varijabilnih naknada na način da će isplatiti 50% varijabilne naknade u novcu i 50% varijabilne naknade u prihvatljivim finansijskim instrumentima kako slijedi:

- (i) U prvoj polovini sljedeće poslovne godine radnici imaju pravo na dio varijabilne naknade od 60% od varijabilne naknade obračunate na osnovu t. 5.5.(godišnji bonus) i t.6.3.(PAIF), koji se isplaćuje u 50% gotovini i 50% finansijskim instrumentima. Prvi se dio u gotovini isplaćuje čim to bude realno moguće nakon kraja poslovne godine za koju je radnik nagrađen (ne kasnije od kraja prve polovine G+1). Istovremeno, radniku će biti dodijeljen dio prve rate u finansijskim instrumentima, ali za ovaj dio rate će se primjenjivati period stjecanja / zadržavanja od jedne (1) godine
- (ii) Preostalih 40% varijabilne naknade obračunate na osnovu t. 5.5.(godišnji bonus i t.6.3.(PAIF) odgađa se i proporcionalno raspoređuje na razdoblje od 5 godina (tj. 8% po godini), kako slijedi:
 - a. druga rata je jednaka iznosu od 8% bonusa i biti će dodijeljena u finansijskim instrumentima što je prije moguće, nakon završetka prve finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+2),dok će biti isplaćena što je prije moguće, nakon završetka druge finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+3)
 - b. treća, četvrta i peta rata su jednake iznosu od 8% bonusa i biti će dodijeljene pola u novcu (4%) i pola u finansijskim instrumentima (4%). Dio rata u novcu će biti isplaćeno što je prije moguće,nakon završetka druge/treće/četvrte finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+3, G+4,G+5), dok će na dio rata u finansijskim instrumentima biti isplaćeno što je prije moguće,nakon završetka treće/četvrte/pete finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+4, G+5, G+6)
 - c. šesta rata je jednaka iznosu od 8% bonusa i biti će isplaćena u novcu što je prije moguće,nakon završetka pete finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+6)

U izuzetnim slučajevima, kada je iznos varijabilne naknade utvrđen na osnovu t. 5.5. veći od 150.000 EUR, isti će biti isplaćen na način da se 60% ukupnog iznosa varijabilne naknade odgađa i proporcionalno raspoređuje na period od 5 godina, te će se 50% varijabilne naknade isplatiti u novcu i 50% u finansijskim instrumentima kako slijedi:

- (i) U prvoj polovini sljedeće poslovne godine radnici imaju pravo na dio varijabilne naknade od 40% od varijabilne naknade obračunate na osnovu t. 5.5.(godišnji bonus) i t.6.3.(PAIF), koji se isplaćuje u 50% gotovini i 50% finansijskim instrumentima. Prvi se dio u gotovini isplaćuje čim to bude realno moguće nakon kraja poslovne godine za koju je radnik nagrađen (ne kasnije od kraja prve polovine G+1). Istovremeno, radniku će biti dodijeljen dio prve rate u finansijskim instrumentima, ali za ovaj dio rate će se primjenjivati period stjecanja / zadržavanja od jedne (1) godine.
- (ii) Preostalih 60% varijabilne naknade obračunate na osnovu t. 5.5.(godišnji bonus i t.6.3.(PAIF) odgađa se i proporcionalno raspoređuje na razdoblje od 5 godina (tj. 12% po godini), kako slijedi:
 - a. druga rata je jednaka iznosu od 12% bonusa i biti će dodijeljena u finansijskim instrumentima što je prije moguće, nakon završetka prve finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+2),dok će biti isplaćena što je prije moguće, nakon završetka druge finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+3)

- b. treća, četvrta i peta rata su jednake iznosu od 12% bonusa i biti će dodijeljene pola u novcu (6%) i pola u finansijskim instrumentima (6%). Dio rata u novcu će biti isplaćeno što je prije moguće, nakon završetka druge/treće/četvrte finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+3, G+4, G+5), dok će na dio rata u finansijskim instrumentima biti isplaćeno što je prije moguće, nakon završetka treće/četvrte/pete finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+4, G+5, G+6)
- c. šesta rata je jednaka iznosu od 12% bonusa i biti će isplaćena u novcu što je prije moguće, nakon završetka pete finansijske godine (ne kasnije od kraja prve polovice G+6)

U slučaju da su lokalni propisi strožiji, isti će se primijeniti.

Identifikovani radnici ne mogu sudjelovati u programima novčane stimulacije za poticajne planove.

Sistem plata i naknada je usklađen s dugoročnom poslovnom strategijom Banke tako da obuhvata opću poslovnu strategiju i kvantificirane razine tolerancije rizika u višegodišnjoj perspektivi.

Banka mora u obzir uzeti rizik povezan sa sistemom plata i naknada u smislu njegovog potencijalnog uticaja na kapitalnu osnovicu.

Stoga Banka u procesu planiranja kapitala i generalnom procesu procjene kapitala mora pored svoje trenutne kapitalne pozicije u obzir uzeti i uticaj iznosa isplata plata i naknada, kako avansnih, tako i iznosa koji se isplaćuju s odgodom.

Ukupna varijabilna naknada koju dodjeljuje Banka ne smije ograničavati sposobnost Banke da dugoročno održi ili obnovi zdravu kapitalnu osnovicu i treba da uzme u obzir interese dioničara i vlasnika, štediša, investitora i drugih dioničara.

Sistem plata i naknada mora biti usklađen s učinkovitim upravljanjem rizicima i mora promovisati takvo upravljanje rizicima. Ne smije poticati preuzimanje rizika iznad regulisane/tolerisane razine rizika.

Svi programi varijabilnih isplata moraju biti usklađeni s procesom interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i pojedinačnom procjenom adekvatnosti likvidnosti kompanije.

Da bi se dobila održiva i učinkovita šema plata i naknada, Banka u procesu usklađivanja s rizicima primjenjuje kvantitativne i kvalitativne mjere/kriterije. Pri procjeni rizika i učinka, u obzir se uzimaju kako trenutni, tako i budući rizici koje preuzimaju radnici, poslovna jedinica, Banka i Grupa u cjelini.

Pri obračunu varijabilnih naknada, mjerenje učinka obuhvata korekciju za sve vrste trenutnih i budućih rizika i uzima u obzir troškove potrebnog kapitala i likvidnosti. Raspodjela varijabilne komponente također u obzir uzima i sve vrste trenutnih i budućih rizika.

Varijabilne komponente (uključujući i beneficije koje ovise o učinku) mogu se isplaćivati samo ako je finansijska pozicija Banke održiva, a isplata opravdana. Pravo na varijabilnu isplatu zasnovanu na učinku (isplata novih i odgođenih elemenata) može se ostvariti samo ako su ispunjeni osnovni uslovi.

Banka može isplatiti više vrsta varijabilnih naknada: incentive za radnike prodajne mreže, bonuse i PAIF. Incentivi mogu biti isplaćeni kvartalno na osnovu definisanih KPIs (novi ciljani klijenti, paketi, krediti). Bonusi mogu biti isplaćeni jednom godišnje na osnovu uspješnosti ostvarenih ciljeva radnika, uspješnosti Addiko Bank i uspješnosti Addiko grupacije. Varijabilne naknade nisu zagantovane.

Incentivi za radnike prodajne mreže /Novčane stimulacije za poticajne planove

Kategorija „ostalih planova stimulacije” sastoji se od različitih shema ili programa novčane stimulacije za poticajne planove, kao što su stimulacija za prodaju, stimulacija za projekte, provizije i sl., koji se najavljuju kako bi se motiviralo/potaklo određeno ponašanje radnika u budućnosti.

Programe stimulacije za poticajne planove se odnose na ograničeno razdoblje u trajanju od najviše jedne godine, a moraju se revidirati najmanje jedanput godišnje ili po potrebi i češće. Sve programe stimulacije (kriteriji i standardi programa) za poticajne planove, mora odobriti Nadzorni odbor. Donošenje Odluke o pojedinačnim isplatama, odobrenog programa, je u nadležnosti Uprave Banke.

Novčane stimulacije za poticajne planove moraju se zasnivati na ciljevima učinka. Programi novčane stimulacije za poticajne planove ne smiju nagrađivati kratkoročne ciljeve prihoda i dobitka i ne smiju motivisati radnika na poduzimanje aktivnosti koje nose neadekvatno visok rizik.

II Varijabilna naknada - bonus

Proces upravljanja učinkom provodi se na godišnjoj razini i obuhvata sljedeće:

- 1) postavljanje ciljeva,
- 2) kontinuiranu komunikaciju o učinku tokom cijele godine,
- 3) godišnju analizu učinka,
- 4) procjenu, tj., kalibraciju učinka i
- 5) informiranje o sveukupnoj ocjeni učinka i dodjela naknada za isti.

Postavljanje ciljeva proces je u okviru kojeg radnici i direktni rukovodilac utvrđuju pojedinačne ciljeve i očekivanja od radnika u pogledu sveukupnog radnog učinka odnosno radnika.

Moguće vrste ciljeva:

- Opći ciljevi Banke: finansijski, mjerljivi, zasnovani na sveukupnom učinku Banke;
- Ciljevi funkcije: finansijski, mjerljivi, jednaki za sve radnike u okviru određenog poslovnog segmenta/funkcije;
- Pojedinačni finansijski ključni pokazatelji učinka: finansijski, mjerljivi, povezani s konkretnim pozicijama;
- Pojedinačni nefinansijski ključni pokazatelji učinka: kvalitativni, povezani s individualnim radnicima.

Ciljevi trebaju biti:

- S.M.A.R.T. što znači da svaki pojedinačni cilj treba biti: specifičan, mjerljiv, dostižan, relevantan i vremenski određen
- kvalitativni i kvantitativni: za postavljanje ciljeva, kao i za procjenu pojedinačnog učinka treba koristiti kako kvantitativne (finansijske), tako i kvalitativne (nefinansijske)

kriterije;

- usklađeni s rizicima: usaglašavanje oko ciljeva za usklađivanje s rizicima, odnosno aktivno upravljanje zajedničkim rizicima;
- dugoročni i održivi: ciljevi trebaju doprinositi dugoročnom i održivom uspjehu Banke;
- usklađeni s najvažnijim zadacima i svakodnevnim poslovanjem: pri definiranju ciljeva u obzir se uzimaju najvažniji zadaci;
- usklađeni s organizacijskom jedinicom: pojedinačni ciljevi trebaju biti usklađeni s ciljevima konkretne organizacijske jedinice.

Pojedinačni ciljevi za radnike na kontrolnim funkcijama:

- definicija pojedinačnih ciljeva za radnike na kontrolnim funkcijama treba prvenstveno odražavati radni učinak njihove funkcije (kako bi se potencijalni sukobi interesa sveli na najmanju moguću mjeru).

Kriteriji odgode

Varijabilna naknada se odgađa samo ako je:

- iznos varijabilne naknade jednak ili veći od 50.000 EUR ili
- iznos varijabilne naknade dostiže 1/3 (jednu trećinu) godišnje fiksne plate

Pravila isplate odgođenih rata su definisana za različite kategorije radnika u posebnim dijelovima politike.

Pravom na varijabilne naknade su obuhvaćeni svi radnici banke, zavisno od kategorija u koju spadaju. Broj radnika za koje su varijabilne naknade predviđene zavisi od više različitih kriterija: ispunjenih ciljeva, kriterija uspješnosti, i drugih propisanih pravila. U toku 2022. godine isplaćene su varijabilne naknade - bonusi i incentive za radnike u prodaji. Ukupan broj radnika kojima su isplaćene varijabilne naknade je 245.

Omjer između fiksnih i varijabilnih naknada: Fiksne 89,78% - Varijabilne 10,22%

Tabela 9: Pregled naknada po kategorijama zaposlenih

Kategorija	Broj osoba		Iznos u KM i %				Novčana sredstva	Dionice	Fin. Instrumenti povezani sa dionicama	Diskrecione penzione pogodnosti
	Fiksni dio	Var. dio	Fiksni dio	%	Var. dio	%				
Nadzorni odbor	3	0	40.487	100	0	0	40.487	NEMA	NEMA	NEMA
Uprava	4	3	690.092	69	309.431	31	999.523	NEMA	NEMA	NEMA
Radnici čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil banke	21	18	862.318	86	135.826	14	998.144	NEMA	NEMA	NEMA

Tabela 10: Pregled neto naknada po području poslovanja

(iznos u KM)					
CEO	CFO	CRO	COO	CRBO	CCBO
1.004.103	542.772	1.392.338	1.744.021	3.590.966	611.069

Broj zaposlenih čije naknade iznose sto hiljada BAM-ova ili više po finansijskoj godini je 3.

4. OBUHVAT PRIMJENE REGULATORNIH ZAHTJEVA

Banka vrši objavu podataka i informacija na pojedinačnoj osnovi jer banka nije članica bankarske grupe niti primjenjuje zahtjeve za konsolidovanu bankarsku grupu.

5. STRATEGIJA I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Poslovna strategija služi kao osnova za definisanje strategije rizika → to je integracija planirane poslovne strukture, strateškog razvoja i rasta sa potrebnim procesima, metodologijama i organizacionom strukturom faktora rizika. Strategija rizika prati poslovnu strategiju i poslovni plan i postavlja se radi identifikacije, mjerenja, kontrole i upravljanja svim relevantnim vrstama rizika.

Glavni specifični principi upravljanja rizikom izvedeni su iz strategije poslovanja Banke i usmjereni su na snažno mjerenje rizika:

- **TTC Profit Driver:** Funkcija rizika pokretač je profitabilnosti tokom cijelog vijeka trajanja posla/proizvoda
- **Ojačana kultura upravljanja rizikom:** Ojačati kulturu upravljanja rizikom i uključiti je kao sastavni dio svih poslova
- **Usklađenost s LLSFR-om:** U procese upravljanja rizikom uvesti monitoring usklađenosti s LLSFR-om (Loan-to-Local Stable Funding Ratio)
- **„Upoznaj svog klijenta”:** Uvesti i nadalje razvijati učinkovit sustav rangiranja klijenta/određivanja rejtinga
- **Učinkovitost Procesa:** Očistiti procese od aktivnosti koje se preklapaju i povećati učinkovitost procesa; Princip dosljednost/centralizovanost
- **SME Lender:** Pristupom u poslovanju sa SME klijentima potaknuti razvoj ekspertize u poslovanju sa stanovništvom i klijentima Corporate-a
- **Upravljanje proizvodima:** Proizvodi se usvajaju isključivo na temelju odgovarajuće strategije odlučivanja. Rezultati novih proizvoda predmet su redovnih pregleda
- **Mjerenje rizika:** Svi materijalni rizici po portfoliju predmet su obaveznog mjerenja, izvještavanja i kontrole.
- **Automatizacija:** Gdje je to prihvatljivo, Rizik omogućava jaku automatizaciju u odlučivanju
- **Usklađeno izvještavanje:** Izvještavanje o riziku usklađeno s tržišnim definicijama proizvoda i izvještajima.
- **Veći volumen:** Sposobnost upravljanja većim brojem poslova bez ugrožavanja kvaliteta

- Redovni pregled: Redovni pregled diferencijacije grana poslovanja/regija/ segmenata prema operativnim i pozadinskim poslovima i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima
- Usklađeno izvještavanje: Izvještavanje o riziku i pokretači rizika ažurirani i usklađeni s tržišnim/regionalnim definicijama i izvještajima
- Analitička izvrsnost: Rizik kao središte analitičke izvrsnosti pomaže poslovanju i osigurava razvoj poslovanja s osiguranom profitabilnošću u cijelom vijeku trajanja posla
- Kontrola tržišnog i likvidnosnog rizika u skladu s ICAAP-om i ILAAP-om: Upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom pomoću najsavremenijih modela i limita rizika
- Usklađenost s LCR- om i internom stresnom rezervom: Rezerva likvidnosti mora sadržati dovoljno kvalitetnih likvidnih sredstava za LCR i interne stresne scenarije. Stresna rezerva pregledava se periodično. Provodi se kontrola prisutnih tržišnih rizika, odnosno rizika kreditne marže.
- Diverzifikacija strukture finansiranja i usklađenost s NSFR- om: Limitiranost rizika koncentracije likvidnosti ovisno o rezultatima dodatne metrike monitoringa likvidnosti.
- Uravnoteženo upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom: Banka osigurava uravnoteženo upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom i limitiranje.
- Riziku prilagođeno definisanje cijena i modeliranje: Integrisati FTP za aktivu i pasivu u upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizikom i osigurati riziku prilagođeno definiranje cijena i modeliranje za proizvode.
- Upravljanje rizikom Kapitala: Pravilno upravljanje i restrukturiranje kapitalnih pozicija

Prilikom definisanja strategije rizika, Banka analizira svoj profil rizika i materijalne rizike kojima je izložena, što također proizlazi iz poslovnog profila / strategije Banke. Na osnovu svog rizičnog profila i glavnih rizika, banka definiše apetit za rizik za svaku oblast (nivo rizika koji je spreman da prihvati pri sprovođenju poslovne strategije).

Prema procjeni rizičnog profila banke, najveća izloženost Banke je primarno prema grupi kreditnog rizika, potom operativnim i tržišnim rizicima, gdje je uspostavljen i adekvatan sistem upravljanja, monitoringa i izvještavanja ovih rizika, definisanje indikatora apetita rizika, kao i adekvatna kapitalna pokrivenost. Okvir za upravljanje navedenim rizicima je opisan u nastavku.

5.1. Opis strategije i politika za pojedinačne rizike

KREDITNI RIZIK

Kreditnim rizikom, kao najvažnijim materijalnim rizikom s kojim se Banka suočava, upravlja se putem dobrog upravljačkog sustava.

Upravljački okvir za kreditni rizik uzima u obzir postojeću strukturu portfelja, kao i budžetirani / planirani budući razvoj. Nadalje, nastoji predvidjeti budući razvoj portfelja u stresnim situacijama. Ti inputi predstavljaju osnovu za razvoj kontrolnog okvira s dodijeljenim ograničenjima i njihovo redovito izvješćivanje uz mogućnost rukovodnih radnji kada je potrebno.

Budući da je kreditni rizik najveći materijalni rizik banke, sustav međusobno povezanih radnih blokova predstavlja najsuvremeniji pristup upravljanju kreditnim rizikom.

Mjerenje kreditnog rizika:

Ključni element upravljanja kreditnim rizikom je njegovo mjerenje.

Za procjenu neto vrijednosti kreditne izloženosti, Addiko primjenjuje MSFI 9 standarde izvještavanja i izračunava rizike rezerviranja koristeći pojedinačnu analizu kao i interno procijenjene parametre kreditnog rizika (PD, LGD).

Budžetiranje i planiranje:

Budžetiranje kreditnog rizika ključno je za planiranje potrošnje kapitala kao i poslovnog razvoja portfelja. Pažljivim praćenjem i praćenjem korištenja budžeta omogućuje se poduzimanje mjera upravljanja kada se realizacija razlikuje od budžeta.

Proces budžetiranja provodi se jednom godišnje, uz praćenje realizacije i ažuriranja očekivanja očekivane realizacije koja se provodi mjesečno kako bi se menadžmentu pružile kontinuirane informacije o uspješnosti portfelja i očekivanjima u budućnosti.

Forecast/planiranje se provodi na mjesečnoj osnovi prateći realizaciju ostvarenih rezultata te prognoziranje ključnih stavki kreditnog rizika do kraja godine uz praćenje i obavješćavanje Uprave o kretanjima portfelja i očekivanjima za isti do kraja godine.

Izvješćavanje o kreditnom riziku:

Upravljanje kreditnim rizikom se oslanja na skup različitih izvješća koja su namijenjena praćenju različitih elemenata kreditnog rizika, s posebnim naglaskom na sustav ograničavanja (limitiranja) kreditnog rizika. Primatelji izvješća općenito uključuju Upravu, Nadzorni odbor, ali i druge unutarnje i vanjske dioničare.

Stres testiranje:

Testiranje otpornosti na stres provodi se kako bi se procijenili mogući štetni učinci na pokazatelje i limite i vrši se najmanje jednom godišnje.

Scenario za kreditni rizik podrazumijeva promjenu PD i LGD parametara, u zavisnosti od definicije scenarija. Promjena parametara može biti bazirana na ekspertnoj procjeni ili na bazi historijskih promjena zabilježenih u banci/okruženju za cijeli portfolio banke ili samo za dio portfolija koji se stresira.

Stres test za kreditni rizik simulira negativan efekat kroz tri prizme:

- Efekat kroz povećane migracije u default
- Efekat na trošak rezervisanja
- Efekat na rizikom ponderisanu aktivu, tj. kapitalne zahtjeve

Postavljanje i praćenje limita:

S ciljem jakog međusobno povezanog sustava kontrole rizika Addiko banka je uspostavila okvir limita koji definiraju granice poslovnih aktivnosti koje se odnose na kreditni rizik.

Tako definirani limiti međusobno su konzistentni i međusobno povezani i sastoje se od:

- Limiti podnošenja kapaciteta rizika
- Limiti izloženosti zemalja
- Limiti izloženosti banaka
- Pragovi pokazatelja plana oporavka
- Pragovi okvira za apetit za preuzimanje rizika (Risk Appetite Framework Measures)
- Pokazatelji unutar godišnjeg budžeta

Procjena novih proizvoda (PIP):

Proces implementacije proizvoda (PIP) je opći okvir koji je Banka usvojila kako bi implementirala nove i modificirane proizvode i redovito pregledavala njihovu izvedbu. Odnosi se na sve poslovne segmente unutar Addiko banke, s ciljem osiguranja jedinstvenih i transparentnih procedura i dokumentacije za odobravanje i pregled cjelokupnog krajnjeg proizvoda. Za objedinjene svrhe postoji Uputstvo za proces implementacije proizvoda (PIP) koja regulira tu temu. Vlasnik Uputstva za proces implementacije proizvoda (PIP) upravlja okvirom, dok je odgovornost za provođenje politike i provedbu bilo kakvih korekcija proizvoda koje zahtijevaju različite kontrolne funkcije u banci, relevantne poslovne linije.

Underwriting i upravljanje rizičnom aktivom:

Underwriting (odluke o isplati novih izloženosti) i upravljanje rizičnom aktivom (praćenje portfelja i aktivnosti na sanaciji nekvalitetnog portfelja), donošenjem odluka o prihvatljivosti kreditnog rizika ključni je operativni dio upravljanja kreditnim rizikom.

Provodi se kroz individualnu analizu i proces odlučivanja, kao i kroz automatizirane alate za analizu aplikacija. Proces, uključujući relevantne granične iznose, detaljno je opisan u odgovarajućim priručnicima i politikama te se provodi u okviru strategije rizika i definiranih ograničenja.

Odgovornost za underwriting i upravljanje rizičnom aktivom operativno se raspoređuje unutar jedinica za upravljanje rizicima u entitetima, uz zadržavanje politika i načela na razini Grupe, kao i prakse izdavanja kredita, kreditnih aplikacija koje će se koristiti, ranih upozorenja, odobravanja kredita i praćenja procesa praćenja (uključujući prava na odobravanje), kao operativna podrška dodijeljena je kako slijedi:

- Underwriting i collection strategija za Retail segment:
- Underwriting i upravljanje rizičnom aktivom za Non-Retail segment

RIZIK KONCENTRACIJE

Rizik koncentracije je svaka pojedinačna izloženost ili grupa izloženosti koja može da dovede do gubitaka (u odnosu na kapital Banke, ukupnu imovinu ili ukupni nivo rizika) dovoljno velikih da mogu da ugroze zdravlje banke ili sposobnost održavanja svog ključnog poslovanja.

Rizik koncentracije u kreditnim portfolijima nastaje zbog neravnomjerne raspodjele bankovnih kredita pojedinačnim zajmoprimaocima (koncentracija po jednom klijentu) ili u industrijskim i uslužnim sektorima s potencijalom za proizvodnju:

- gubitaka dovoljno velikih da ugroze zdravlje banke ili njenu sposobnost održavanja ključnog poslovanja ili
- materijalnu promjenu u profilima rizika banke.

Rizici koncentracije mogu da imaju značajan uticaj na kapital i likvidnost Banke kao i na profil rizika. Kao takvi, moraju se adekvatno obrađivati pravilnim mjerenjem, upravljanjem i izvještavanjem.

U tom pogledu, Banka analizira, mjeri i upravlja sljedećim koncentracijama rizika te prema internim procjenama izdvaja kapitalni zahtjev za njih:

- individualna koncentracija
- sektorska koncentracija

VALUTNO INDUCIRANI KREDITNI RIZIK

Valutni kreditni rizik predstavlja sastavni dio kreditnog rizika. To je rizik povezan s valutom u kojoj je zajam ili drugi plasman odobren. Pojavljuje se ako su obaveze banke denominirane u stranim valutama ili ako su obaveze denominirane u domaćoj valuti, ali su indeksirane u drugu valutu.

Ako bi se vrijednost domaće valute znatno umanjila, kreditni rizik izazvan valutom nastao bi za kredite odobrene u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu, kao rezultat povećane izloženosti banke zbog povećanja vrijednosti tih plasmana izraženih u domaćoj valuti. Ako klijent nema adekvatnu imovinu, tj. prihod u stranoj valuti ili ako njihova potraživanja nisu indeksirana u stranoj valuti ili na drugi način zaštićena od umanjenja vrijednosti domaće valute, banka je dodatno izložena kreditnom riziku na osnovu "Rasta" u svojim potraživanjima, kao rezultat valutne klauzule.

U okviru internog kapitala, banka odvaja dio kapitala za pokriće ovog rizika.

RIZIK MIGRACIJE

Rizik migracije je vezan za neočekivani gubitak zbog rating migracija kroz životni vijek kredita.

S obzirom da Addiko koristi standardizirani pristup izračuna u Stubu 2, a interni ratingi se koriste u obračunu očekivanih gubitaka koji će absorbirati rizik, banka tretira ovaj rizik kao pokriven u okviru kapitala za kreditni rizik.

RIZIK ZEMLJE

Rizici transfera / zemlje se pojavljuju ako rezidencijalna zemlja dužnika može da nametne kontrole nad izvozom kapitala, što za posljedicu ima neprenosivost otplata i plaćanja kamata u zemlju u kojoj se Banka nalazi. Takođe je moguće da zemlja u kojoj se Banka nalazi nametne kontrole nad uvozom kapitala da bi izbjegla dalje povećanje vrijednosti valute zemlje.

U Banci općenito, načela kreditnog rizika ne dopuštaju transakcije kao što je gore opisano. Samo u iznimnim slučajevima takvo je poslovanje dopušteno, a zatim se njime upravlja u okviru underwriting jedinice. Rizik transfera se tretira unutar kreditnog rizika u kontekstu kapitalnih zahtjeva.

OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Definicija operativnog rizika ne uključuje strateške rizike i reputacioni rizik.

Pored gore opisane definicije, Addiko u grupu operativnih rizika svrstava i sljedeće podskupine:

- Rizik modela: potencijalni gubitak koji bi institucija mogla imati, kao posljedica odluka koje su uglavnom zasnovane na rezultatima internih modela, zbog grešaka u razvoju, implementaciji ili upotrebi takvih modela
- Rizik nesavjesnog ponašanja: Rizik nesavjesnog ponašanja je trenutni ili potencijalni rizik od gubitaka za instituciju koji proizilaze iz neodgovarajućeg snadbijevanja finansijskim uslugama, uključujući slučajeve nepažljivog ponašanja. Rizik provođenja je inkorporiran i njime se upravlja unutar okvira za upravljanje operativnim rizicima
- ICT i Cyber rizik: Rizik informacijske i komunikacijske tehnologije je rizik gubitaka zbog neprimjerenosti ili prekida u radu hardverskih i softverskih komponenti tehničke infrastrukture, što može ugroziti raspoloživost, integritet, dostupnost i sigurnost takve infrastrukture i podataka. Kibernetički rizik je rizik gubitaka uslijed povrede povjerljivosti gubitka integriteta sistema i podataka, neprikladnosti ili nedostupnosti sistema i podataka ili nemogućnosti promjene informacijskih tehnologija unutar razumnog roka i uz razumne troškove u slučaju promjene zahtjeva okruženja ili poslovanja (to jest prilagodljivosti). Banka ima uspostavljene procese upravljanja, kontrole i izvještavanja o ovim rizicima
- Pravni rizik (opis u nastavku)
- Rizik eksternalizacije (opis u nastavku)
- Rizik finansiranja terorizma i pranja novca: Pranje novca je proces u kojem se

sredstva generirana nezakonitim i kriminalnim aktivnostima ubacuju u legalne finansijske tokove i naknadno ulažu u legitimne djelatnosti¹ Finansiranje terorizma je definisano kao obezbjeđenje ili prikupljanje sredstava, na bilo koji način, direktno ili indirektno, s namjerom da se ta sredstva koriste ili se zna da će se koristiti za izvršenje terorističkog čina, finansiranje terorističke organizacije ili individualnog teroriste. Nepoštivanje AML i CFT pravila može rezultirati značajnim pravnim, regulatornim i reputacijskim rizikom za banku, uključujući novčane kazne, gubitak licence, reputacijske štete. AML / CFT politika je glavni dokument u Addiko u borbi protiv pranja novca, borbe protiv finansiranja terorizma i rukovanja embargom. Provođi se zajedno sa povezanim dokumentima koji ilustruju odgovarajuće procese i mjere koje se primjenjuju za uspostavljanje efikasnog i dosljednog AML / CFT sistema.

- Regulatorni rizik /usklađenosti (opis u nastavku)

Svakodnevno upravljanje svim rizicima (uključujući i operativni rizik) dio je dodijeljenih odgovornosti svih zaposlenih Banke unutar njihovog područja odgovornosti.

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje i kontrolu operativnim rizikom koji se konceptualno, pored menadžmenta, sastoji od mreže ORO (operational risk officer - Lokalni službenik za operativni rizik) i DORO (decentralized operational risk officer - Decentralizirani službenik za operativni rizik) službenika; DORO koji djeluju unutar poslovnih procesa banke i ORO kao funkcija podrške DORO i poslovnim funkcijama i kontrole prepoznavanja, prijave i izvještavanja o slučajevima operativnih rizika.

Funkcija upravljanja operativnim rizikom i kontrolama, nadgleda dosljednost rezultata upravljanja operativnim rizikom, prikupljanja podataka, sačinjavanja izvještaja i analiziranja postojećih i potencijalnih izvora operativnog rizika pružanjem informacija koje su Upravi Banke potrebne kako bi efikasno upravljali operativnim rizikom na svim nivoima. Uprava Banke donosi strateške planove i odluke o radnjama koje je potrebno poduzeti kako bi se izbjegao i/ili ublažio operativni rizik. Strateški nivo je domen upravljanja Bankom i uključuje efikasno nadgledanje izloženosti operativnom riziku.

Upravljanje operativnim rizikom nalazi se u srži operacija Banke, integrišući praksu upravljanja rizikom u procese, sisteme i kulturu. Kao pro-aktivan partner višem menadžmentu, vrijednost upravljanja operativnim rizikom leži u podršci i zahtjevima višem menadžmentu za usklađivanje poslovnog kontrolnog okruženja s bančinom strategijom tako što se mjeri i ublažava izloženost gubitka od rizika, pridonoseći optimalnom povratu za dioničare.

Snažan okvir za upravljanje operativnim rizikom koji uključuje identifikovanje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i učinkovitu eskalaciju pitanja koja vode boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koje podržava okvir, omogućava analizu kompleksnih pitanja i pomaže poduzimanju radnji prilagođenih za ublažavanje.

Upravljanje operativnim rizikom neprekidan je ciklični proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrola, donošenje odluka vezanih za rizik, analizu scenarija i provođenje kontrole rizika, što rezultuje prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

¹ Direktiva EU 2015/849 (četvrta EU AML/CFT direktiva).

Osigurano je postojanje sveobuhvatne historije svih evidentiranih oprisk slučajeva sa ključnim podacima o prepoznatim slučajevima i gubicima usljed operativnih rizika, uz kontinuirano praćenje te mitigiranje prepoznatih slučajeva.

Uz kontinuirano podizanje svijesti unutar šire organizacije o važnosti operativnih rizika, banka na redovnoj kvartalnoj osnovi izvještava Upravu, Nadzorni odbor i Risk komitet o sveobuhvatnim aktivnostima unutar upravljanja operativnim rizicima, uz uspostavu Odbora za operativne rizike koji i širim učesnicima na kvartalnom nivou izvještava o svim aktivnostima unutar funkcije operativnih rizika. Banka redovno održava internu dokumentaciju koja opisuje i daje usmjerenja za proces kontrole operativnih rizika.

U okviru sistema internih kontrola (samoprocjena rizika i kontrole) uspostavljen je proces procjene rizika u relevantnim procesima banke u okviru kojeg se kroz ključne tačke procesa identifikuju potencijalni rizici specifični za proces, načini kontrole i mitigiranja.

Uz sisteme internih kontrola (samoprocjena rizika i kontrola), Banka dodatno procjenjuje izloženost gubitku od operativnog rizika pojedinačnih procesa i Banke kao cjeline, kroz sljedeće aktivnosti: analiza scenarija, procjena rizika eksternalizacije, procjena operativnog rizika proizvoda (Product Operational Risk assessment (PORA)) i stress test.

Addiko koristi scenario analizu kao alat za provođenje stres testiranja na operativne rizike. Scenario analiza u domenu operativnog rizika predstavlja alat za procjenu izloženosti operativnom riziku koji pomaže u poboljšanju razumijevanja profila rizičnosti banke i procjenjuje rizike na način koji je usmjeren prema budućnosti ('forward-looking'). Kao 'forward-looking' element može pomoći u identifikaciji ključnih izloženosti riziku i potencijalno ozbiljnim događajima (posebno rizicima u nastajanju) s potencijalnim materijalnim utjecajem na kapital institucije (financijsku i drugu imovinu).

Analiza scenarija je proces koji se koristi za procjenu utjecaja na poslovanje hipotetskih, ali predvidivih, ekstremnih događaja operativnog gubitka. Fokusira se na definisanje realnih situacija koje bi mogle imati značajan uticaj na poslovanje, ali se događaju vrlo rijetko. Njegov opseg je provjera uticaja u slučaju da se takav događaj dogodio: procesi koji su uključeni, uvedene kontrole i procedure za izvještavanje, kao i definisanje mogućih mjera mitigacija.

PRAVNI RIZIK

U okviru procjene značajnih rizika kojima je Banka izložena, u ranijem periodu značajan se pokazao pravni rizik koji proizilazi iz sudskih sporova u kojima je Banka pasivno legitimisana strana. Banka je uspostavila jasan proces upravljanja sudskim postupcima koji se vode protiv Banke, gdje se kroz redovne analize svakog predmeta radi na blagovremenoj identifikaciji i umanjeњу pravnih rizika koji proizilaze iz takvih postupaka, te definiše strategija za svaki predmet. Rezultat toga je da je Banka u prethodnih 5 godina smanjila izloženost pravnom riziku za više od 70%, te nije imala niti jedan značajan nepredviđeni trošak ili drugi efekat po tom osnovu, isti trend je i dalje nastavljen.

REGULATORNI RIZIK / USKLAĐENOSTI

Regulatorni rizik definira se kao rizik od neusklađenosti s regulatornim zahtjevima i okvirom. Rizik usklađenosti za banku odnosi se na mogućnost da banka prekrši zakone, propise ili interne politike i postupke. Ako banka ne poštuje propise, može se suočiti s različitim posljedicama, uključujući financijske kazne, pravne radnje, štetu za ugled i gubitak povjerenja kupaca.

Addiko ima za cilj biti u potpunosti u skladu sa svim primjenjivim obvezujućim zakonima i propisima, kao i iz perspektive brige i odlaska. Addiko ima za cilj biti u skladu s najboljim tržišnim praksama i pravilima upravljanja rizicima za institucije slične veličine, poslovanja i prirode. Addiko ima za cilj izbjeći trenutni ili potencijalni rizik za zaradu i kapital koji proizlazi iz kršenja ili nepoštivanja zakona, pravila, propisa, sporazuma, propisanih praksi ili etičkih standarda, što može dovesti do novčanih kazni, štete i / ili poništavanja ugovora i može umanjiti Addikov ugled (dalje u tekstu "Rizik usklađenosti"). Stoga je Addiko implementirao snažan okvir usklađenosti za praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom FBA o sistemu internog upravljanja u banci, banka je uspostavila kontrolnu funkciju praćenja usklađenosti (Compliance funkcija unutar Odjela pravnih poslova i compliance).

Praćenje usklađenosti Banke obezbjeđuje sprovođenje kontinuirane, odgovarajuće i efikasne kontrole usklađenosti poslovanja Banke u nadležnosti Praćenja usklađenosti, na način koji omogućava ukazivanje na postojeće i potencijalne rizike usklađenosti, i na modalitete upravljanja tim rizicima radi ostvarenja najviših standarda u poslovanju Banke i svođenja rizika na najmanju moguću mjeru.

Banka pokriva rizik usklađenosti ICAAP politikom i kroz obavezni godišnji ICAAP proces se vrši procjena svih rizika.

RIZIK EKSTERNALIZACIJE

Definicija eksternalizacije

Addiko Banka prepoznaje tri nivoa ugovornog povjeravanja obavljanja aktivnosti pružiocima usluga (tj. u slučaju da se Banka dogovori sa eksternim pružaocem usluge da pruža uslugu za Banku umjesto da Banka to obavlja sama):

- Nabavka od treće strane
- Obična, nematerijalna eksternalizacija
- Materijalno značajna eksternalizacija

Nabavka od treće strane

Nabavka od treće strane je nabavka usluga, koje uobičajeno Banka ne bi radila sama. Nabavka od treće strane nije predmetom Odluke o eksternalizaciji i ne podliježe procedurama predviđenim za eksternalizaciju.

Obična, nematerijalna eksternalizacija

Obična, nematerijalna eksternalizacija je ugovorno povjeravanje obavljanja određenih aktivnosti od strane Banke pružiocima usluga, djelimično ili u cijelosti, koju bi u suprotnom, realno obavljala Banka sama.

Aktivnosti koje bi Banka inače obavila sama su aktivnosti koje omogućavaju Banci da pruža bankarske i/ili finansijske usluge, uključujući aktivnosti koje služe kao podrška takvim operacijama. Njihovo obavljanje se može povjeriti vanjskom pružaocu usluga, osim kada zakon ne nalaže drugačije.

Materijalno značajna eksternalizacija

Materijalno značajna eksternalizacija je eksternalizacija koja zahtijeva više pažnje nego (obična) eksternalizacija. U skladu sa Zakonom o bankama, kriteriji za određivanje kada se usluga koja je predmet eksternalizacije smatra materijalno značajnom su:

- Aktivnosti takve važnosti da svaka slabost ili greška u njihovom izvršenju može imati značajan uticaj na sposobnost Banke da ispunjava zakonske ili regulatorne zahtjeve i/ili da nastavi poslovanje, odnosno pružanje bankarskih/finansijskih usluga
- Aktivnosti koje mogu imati značajan uticaj na upravljanje rizikom, sistem internih kontrola i finansijski rezultat banke
- Aktivnosti koje omogućavaju banci obavljanje osnovnih poslovnih linija i ključnih funkcija, u skladu sa propisima Agencije koji se odnose na restrukturiranje banaka i sadržaj plana oporavka bank
- Sve aktivnosti vezane za podršku kontrolnim funkcijama
- Sve bankarske i finansijske aktivnosti u mjeri za koju bi bilo potrebno odobrenje za rad Agencije
- Aktivnosti od takvog značaja da bi bilo kakva slabost u sprovođenju ovih aktivnosti mogla značajno uticati na stabilnost bankarskog sistema
- Aktivnosti koje mogu imati značajan utjecaj na povjerljivosti, integritet i dostupnost podataka
- Materijalna značajnost od uticaja na baze klijenata koji se odnose na usluge plaćanja, ukoliko prekid traje duže od 2 sata,
- Materijalna značajnost P&L-a, ukoliko troškovi prelaze 5% godišnjeg prometa u periodu definisanom u ugovoru ili SLA, ili
- Materijalna značajnost imovine, ukoliko se vrijednost imovine smanji za više od 1% od ukupne aktive (budžetirane) u periodu definisanom u ugovoru ili SLA.

Odbor za eksternalizaciju

Odbor za eksternalizaciju je savjetodavno tijelo Upravi Banke zaduženo za operativno praćenje, upravljanje i nadzor eksternalizacije.

Odbor se dvomjesečno ili na ad hoc osnovi okuplja u svom punom sastavu kako bi nadgledao eksternalizaciju i upravljao procesom.

Nadzor pružaoca usluga

Stalni nadzor pružaoca usluga nužan je tokom faze provođenja ugovora.

Viši menadžment (B1) će kontinuirano pratiti rad pružaoca usluga kada je riječ o svim ugovorima o eksternalizaciji, na bazi procjene rizika, a obavezan je nadzirati pružaoce materijalno-značajnih usluga koristeći obrazac „Periodični nadzor pružaoca usluga“ na kvartalnom nivou.

Viši menadžment (B1) obavezan je provoditi godišnje procjene rizika za sve eksternalizovane usluge (materijalno značajne i materijalno neznčajne) i pružaoce usluga, i dostavljati procjene rizika Odjelu kontrole rizika. Ovu procjenu inicira Odjel kontrole rizika. Viši menadžment (B1) popunjava procjenu rizika uz podršku Odjela kontrole rizika.

Izveštavanje

- Odjel pravnih poslova i Compliance izvještava Grupu o eksternaliziranim aktivnostima na mjesečnom nivou
- Odjel pravnih poslova i Compliance Upravi podnosi kvartalni izvještaj o eksternalizovanim aktivnostima.
- Odjel pravnih poslova i Compliance Nadzornom odboru podnosi godišnji izvještaj o eksternalizovanim aktivnostima. Ovaj izvještaj obuhvata sve eksternalizovane aktivnosti od početka eksternalizacije do 31. decembra prethodne kalendarske

godine. Nadzorni odbor usvaja ovaj izvještaj na svojoj sjednici u februaru tekuće godine.

- Odjel pravnih poslova i Compliance i Odjel kontrole rizika podnose godišnje izvještaje Regulatoru ili češće na zahtjev.

TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

U domenu upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banka je uspostavila primjerenu organizaciju upravljanja tržišnim rizikom s tačno utvrđenim jasnim i razgraničenim ovlastima i odgovornostima pojedinih odjela sve do upravljačke razine. Banka je dodatno svojom organizacijskom strukturom odvojila funkciju kontrole tržišnog rizika i rizika likvidnosti od dijelova Banke koje operativno provode transakcije, odnosno upravljaju tržišnim rizicima Banke.

Sve odgovornosti uključenih odjela i Uprave, a koje se odnose na upravljanje tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti definirane su u internim aktima koje je Banka usvojila, a koji se odnose na područje upravljanja i kontrole tržišnih rizika/likvidnosti. Time je osigurano djelotvorno praćenje i analiza tržišnih rizika i likvidnosti te pravodobno izvješćivanje relevantnih razina rukovodstva o poziciji Banke, pri čemu se definiraju i uspostavljaju odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja tržišnih rizika.

Uspostavljena organizacija ima tačno utvrđene i jasno razgraničene ovlasti i odgovornosti među radnicima sve do upravljačke razine na način da:

- omogućuje učinkovitu komunikaciju i suradnju na svim organizacijskim razinama uključujući primjeren tijek informacija,
- ograničava i sprječava sukob interesa,
- uspostavlja jasan i dokumentiran proces donošenja odluka.

DEVIZNI / VALUTNI RIZIK

Valutni rizik označava izloženost poslovnog rezultata Banke promjenama valutnih tečajeva, odnosno prikazuje mogućnost da će promjena valutnih tečajeva prouzročiti negativne efekte u poslovanju Banke. Valutni rizik nastaje prije svega zbog valutne neusklađenosti bilančnih i vanbilančnih pozicija Banke.

Valutni rizik pritom uključuje vjerojatnost promjenjivosti vrijednosti valute u odnosu prema obračunskoj novčanoj jedinici. Valutni rizik je pritom rizik koji može nastati iz:

- trgovanja stranim valutama,
- plasiranja kredita u stranim valutama,
- kupovanja vrijednosnica u stranim valutama,
- izdavanja vrijednosnica u stranim valutama,
- obavljanja vanbilančnih poslova denominiranih u stranim valutama,
- trgovanja derivatnim instrumentima,
- trgovanja zlatom,
- preuzetih izvora financiranja u stranoj valuti,
- drugih poslovnih obveza denominiranih u stranoj valuti.

Oblici izloženosti valutnom riziku u Banci su kako slijedi:

- 1) transakcijska izloženost - odnosi se na izloženost neke transakcije tj. nekog potraživanja ili obveze valutnom riziku. Ogleda se kroz račun dobiti i gubitka financijske institucije i orijentirana je na kratkoročno razdoblje utjecaja valutnog rizika. Transakcijska izloženost proizlazi iz: kupovine ili prodaje proizvoda ili usluga čija je cijena denominirana u stranoj valuti; pozajmljivanja ili uzajmljivanja

sredstava u stranoj valuti; ulaska u valutne derivativne poslove; te bilo koje druge „kupovine“ aktive ili „izdavanja“ pasive nominirane u stranoj valuti,

- 2) operativna izloženost - odnosi se na moguću promjenu u budućim novčanim tijekovima uzrokovanim promjenama valutnih tečajeva.
- 3) translacijska izloženost - ogleda se kod financijskih institucija koje posluju na više različitih nacionalnih tržišta, tj. kod konsolidiranja ukupnih financijskih izvješća.

Mjerenje valutnog rizika

Slijedom načela uvažavanja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Banke te slijedom poštivanja važećih zakonskih propisa i odluka regulatora kao i s težnjom ostvarivanja planirane profitabilnosti poslovanja, u Banci je uveden sustav utvrđivanja, mjerenja/procjene, ograničenja/limitiranja te izvještavanja o valutnom riziku.

Upravljanje valutnim rizikom provodi se:

- kroz reguliranje otvorenosti devizne pozicije te
- kroz reguliranje/limitiranje VaR-a.

Polazna točka detekcije valutne izloženosti jest izvješće o otvorenoj deviznoj poziciji. Izvješće suprotstavlja valutne stavke aktive i pasive te vanbilančne stavke te računa otvorenost pozicije za svaku pojedinu valutu.

U izračun neto otvorene devizne pozicije u pojedinoj valuti uključuju se:

- 1) neto promptna pozicija (i. e. sve stavke imovine umanjene za sve stavke obveza, uključujući nedospjele obračunate kamate u relevantnoj valuti ili, za zlato, neto promptna pozicija u zlatu);
- 2) neto forward pozicija, koja predstavlja sve iznose koji će biti primljeni umanjene za sve iznose koji će biti plaćeni na temelju valutnih forwarda i forwarda na zlato, uključujući valutne forwarde i forwarde na zlato te glavnice valutnih ugovora o razmjeni koje nisu uključene u promptnu poziciju;
- 3) neopozive garancije i slični instrumenti na temelju kojih će institucija morati izvršiti plaćanje, a postoji vjerojatnost da se za ta sredstva institucija neće moći namiriti;
- 4) neto delta-ekvivalent ili ekvivalent zasnovan na delta-vrijednosti ukupne knjige valutnih opcija i opcija na zlato;
- 5) tržišna vrijednost drugih opcija.

VaR pokazatelj predstavlja vrijednosti izloženosti riziku ili rizične vrijednosti, koji daje procjenu potencijalnog gubitka za zadano razdoblje držanja uz zadanu razinu pouzdanosti. VaR metodologija predstavlja pristup temeljen na statističkim metodama i vjerojatnosti, uzimajući u obzir volatilnost tržišta, diversifikaciju rizika kroz priznavanje netiranih pozicija portfelja te korelaciju između proizvoda i tržišta. Dnevni VaR uz 99%-tnu statističku pouzdanost pokazuje da dnevni gubitak u 99% obuhvaćenih odstupanja od prosjeka ne bi trebao premašiti iskazani potencijalni gubitak.

Metodologija za izračun VaR-a korištena za izračun dnevnog rizika je Monte Carlo simulacija, kojoj je svrha utvrđivanje izloženosti potencijalnom gubitku uz dane statističke pretpostavke. Banka koristi VaR analizu da bi utvrdila izloženost riziku otvorene devizne pozicije. Korištena metodologija je strukturirana Monte Carlo simulacija s 10.000 ponavljanja i 99%-tnim intervalom pouzdanosti temeljenim na eksponencijalno ponderiranim volatilnostima i korelacijama vlastitih vremenskih serija (250 dana).

Banka ima jasno uspostavljen sustav praćenja i izvještavanja o valutnom riziku i iskorištenosti limita na dnevnoj bazi, kako bi pravodobno osigurala potrebne informacije sudionicima u sustavu upravljanju rizicima i donositeljima poslovnih odluka.

Banka također na mjesečnoj bazi izračunava sukladno zakonskoj regulativi kapitalnu potrebu po pitanju valutnog rizika.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Banka ima jasno definiranu toleranciju izloženosti likvidnosnom riziku koja je određena u skladu sa strategijom i poslovnim planovima Banke. U svom poslovanju Banka kontinuirano osigurava da njezina likvidna sredstva budu u skladu s potrebama koje se javljaju o dospijeću obveza. Postavljenim regulatornim i internim ograničenjima Banka provodi umjereno restriktivnu politiku upravljanja rizikom likvidnosti. Banka u tu svrhu primjenjuje sustav mjerenja, limita i izvještavanja o riziku likvidnosti adekvatan s njezinom veličinom i kompleksnošću poslovanja.

Banka provodi proces upravljanja, kontrole i izvještavanja o riziku likvidnosti na dnevnoj, tjednoj, mjesečnoj i kvartalnoj osnovi kroz niz izvještaja kojima se prikazuje trenutno stanje i kretanje rizika likvidnosti Banke, te iskorištenost limita definiranih od strane regulatora i Banke. Na temelju navedenih izvještaja omogućava se efikasno upravljanje rizicima te pravovremeno i efikasno donošenje odluka. Za slučaj uočenih nepravilnosti, odnosno neusklađenosti s pravilima i limitima, Banka ima propisane eskalacijske procedure.

Politika upravljanja rizikom likvidnosti i plan postupanja u kriznim situacijama definira proces upravljanja rizikom likvidnosti u Banci. Banka Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i planom postupanja u kriznim situacijama daje definiciju rizika likvidnosti i njegovih komponenti, definira standarde za upravljanje rizikom likvidnosti uključujući i fundamentalne metodologije, te propisuje organizacijski okvir za upravljanje kojim su obuhvaćeni procesi odlučivanja, dodjele uloga i odgovornosti, određivanja limita, mjerenja, praćenja te izvješćivanja. Dodatno, opisuje preventivne mjere i mjere kriznog upravljanja likvidnošću u kontekstu planiranja likvidnosti u kriznim situacijama te definira odgovornosti i procese u stresnim situacijama vezanim za likvidnost.

Program za upravljanje rizikom likvidnosti Banke sačinjen je u pisanom obliku i sadržava:

- Strategiju likvidnosti Banke kao osnovne pretpostavke za njezinu održivost i uspjeh na finansijskom tržištu, zasnovanu na sadržaju i ciljevima njezine poslovne politike i uslovima ekonomskog okruženja, koja uključuje i adekvatnu kompoziciju strategija za uspostavljanje i rješavanje pitanja likvidnosti i to:
 - a) za upravljanje usklađenosti aktive i passive
 - b) za upravljanje likvidnošću active
 - c) za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti
- Racionalne i oprezne politike banke,
- Efikasne procedure i tehnike za projekciju, ocjenu, praćenje i kontrolu likvidnosti Banke
- Odredbe o mjerenju i praćenju pozicija likvidnosti (koeficijenti likvidnosti, višak ili nedostatak likvidnih sredstava u određenim vremenskim intervalima i drugo po ocjeni Banke)
- Postavljanje odgovarajućih ograničenja upotrebe likvidnosti za osnovne bankarske aktivnosti, a naročito za poslove trgovanja
- Mjere opreza za potencijalni sukob interesa u smislu podjele međusobno nespojivih funkcija

Glavni fokus Banke u okviru strategije likvidnosti je definisanje principa sa ciljem osiguravanja dosljednosti cjelokupnog profila rizika i adekvatnost likvidnosti kao i njenu

zaštitu u skladu sa njenom poslovnom strategijom. U tom smislu, definisan je sveobuhvatni okvir rizika: počev od internih propisa kroz organizacijsku strukturu, praćen kvantitativnim elementima i svojim ograničenjima i konačno osiguravajući stalno upravljanje usklađenošću sa limitima. Banka je definisala dugoročne i kratkoročne indikatore likvidnosti koje prati u slučajevima normalnog poslovanja te stresnog scenarija, uz praćenje regulatornih ILAAP zahtjeva (LCR, ročna usklađenost itd.).

Banka je propisala i definisala aktivnosti koje se provode u procesu upravljanja likvidnošću kako u uslovima redovnog poslovanja, tako i u vanrednim situacijama. Testovi otpornosti na stres likvidnost provode se kao dio praćenja likvidnosti na ukupnoj razini Banke. Cilj provođenja tjednih testova otpornosti na stres likvidnosti jest generiranje izvješća kojima se želi prikazati stanje likvidnosti za određene valute u tekućoj godinu, što omogućuje učinkovito upravljanje viškovima i eventualnom nestašicom likvidnosti, ali i rano otkrivanje krize likvidnosti. Sustav mjerenja rizika „Time to wall“, tj. dinamičan pregled determinističkih, stohastičkih i planiranih budućih novčanih tokova do jedne godine koristi se za mjerenje testova otpornosti na likvidnost.

Banka ima uspostavljen plan oporavka likvidnosti, u kojima su navedene odgovarajuće strategije i primjerene provedbene mjere za poboljšanje likvidnosti u slučajevima njenog značajnog pogoršanja, odnosno rješavanja mogućeg manjka likvidnosti, koje najmanje jedanput godišnje testira i ažurira. Plan oporavka likvidnosti je sastavni dio sveukupnog plana oporavka banke, koji je sačinjen sukladno zakonskim propisima i podzakonskim aktima koji reguliraju sadržaj, način i rokove dostave planova oporavka.

Sve navedeno je implementirano u upravljački sistem Banke kako bi se na adekvatan način upravljalo rizikom likvidnosti.

Zaključno sa krajem 2022. godine Banka je u skladu sa svim regulatornim i internim limitima za rizik likvidnosti.

RIZIK KREDITNE MARŽE (CREDIT SPREAD RISK)

Kreditna marža podrazumijeva premiju rizika neplaćanja obveza koju izdavatelj obveznice (ili slično strukturiranog instrumenta koji je odgovarajući za tržište kapitala) mora platiti kupcu. Ovo je iskazano u dodavanjima na aktualnim nerizičnim kamatnim stopama kao i u rezanjima cijena koja proizlaze iz navedenog.

Potencijalna umanjena cijena finansijskih instrumenata koja se zasnivaju na proširenju ili sužavanju kreditne marže podvode se pod pojam rizika kreditne marže.

Zajedno s deviznim rizikom i rizikom kamatnih stopa, rizik kreditne marže je najutjecajniji factor rizika unutar tržišnog rizika, pri čemu Banka uzima u obzir prikladan sustav mjerenja rizika u skladu s regulatornim i računovodstvenim odredbama.

Stres test se radi pojedinačno po svakoj obveznici. Stresirane tržišne vrijednosti obveznica računaju se prema makroekonomskoj procjeni za narednu godinu. Odnos tržišne vrijednosti obveznice istresirane vrijednosti nam daje efekt stresa (revalorizacijski efekt). Suma efekata za sve obveznice nam daje ukupni iznos stresa.

KAMATNI RIZIK U KNJIZI BANKE

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci provodi se u skladu sa Zakonom o bankama kao i u skladu sa zakonskom regulativom odnosno u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima u bankama i u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

Rizik kamatnih stopa je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa drugih osjetljivih prihoda i operativnih troškova. Promjene kamatnih stopa takođe utiču na osnovnu vrijednost aktive banke, pasive i vanbilansnih instrumenata jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se promijene kamatne stope.

Osnovne pretpostavke za mjerenje se uzimaju u skladu sa zakonskom regulativom. Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Mjerenje izloženost ovom riziku se radi na kvartalnom nivou, te u slučaju probijanja internih i/ili regulatornih limita, banka ima definisane odgovarajuće eskalacijske procedure.

Pored regulatornog izvještavanja Banka na mjesečnom nivou mjeri izloženost kamatnom riziku sukladno EBA standardnu prema kojem su implementirani izvanredni testovi u smislu potencijalnih promjena ekonomske vrijednosti (EV) i zarade.

Redovno provođenje procjene testiranja na stres potrebno je kako bi se odredila razina osjetljivosti banke. Testiranje na stres pokazuje iznos gubitka uslijed stresnih kondicija na tržištu. Banka razmatra rezultate testa prilikom uspostave i/ili prilikom revizije politika i limita za kamatni rizik.

Stresno testiranje mora biti formirano na način da pruža informaciju o tipovima uvjeta pod kojima su pozicije banke kao i njezina strategija najranjivije. Mogući scenariji na stres uključuju:

- iznenadne promjene opće razine kamatnih stopa (uključujući i supervizorski standardizirani 200BP kamatni šok),
- promjene u nagibu i obliku kamatne krivulje,
- specifični scenariji identificirani za banku
- ICAAP stres test na promjene VARa

U provođenju testiranja na stres, posebno razmatranje mora se posvetiti instrumentima ili tržištu spram kojeg postoji koncentracija, jer takve pozicije mogu biti manje likvidne i/ili ih je nemoguće namiriti u stresnim situacijama.

Sa aspekta kamatnog rizika u bankarskoj knjizi Banka je u skladu sa svim regulatornim i internim limita u 2022. godini.

STRATEŠKI / POSLOVNI RIZIK

Strateški rizik nastaje zbog neispravnih odluka rukovodstva o pozicioniranju korporacije, tretiranju poslovnih sektora, odabiru poslovnih partnera ili razvoju i korištenju internih potencijala.

Sposobnost banke da upravlja strateškim rizikom ključna je za njegov opstanak i dugoročni razvoj. Upravljanje strateškim rizikom prvenstveno uključuje odnos banke prema okruženju u kojem djeluje, odluke kao odgovor na promjene koje se odvijaju u poslovnom okruženju i donošenje odluka vezanih za kapital i druge resurse na način koji stvara prioritet banke kao cjeline pred konkurencijom.

Poslovni rizik se definiše kao potencijalni gubitak zarade zbog nepovoljnih, neočekivanih promjena u volumenu poslovanja, marži ili oboje. Takvi gubici mogu proizaći prije svega od ozbiljnog pogoršanja tržišnog okruženja, promjena klijenata, promjena u situaciji konkurencije ili internog restrukturiranja.

To može dovesti do ozbiljnih gubitaka u zaradi, čime se smanjuje tržišna vrijednost kompanije.

U načelu, tri faktora utiču na poslovni rizik:

- Volatilnost prihoda
- Operativna marža na dobit prije oporezivanja
- Fleksibilnost troškovne osnovice

Povećana volatilnost prihoda će povećati vjerovatnost da će prihodi padati ispod troškova, što rezultira gubitkom poslovnih rizika.

Smanjene marže na dobit povećava vjerovatnost da će pad prihoda predstavljati gubitak poslovnog rizika.

Fleksibilnija troškovna osnovica (tj. veći udio fiksnih troškova u odnosu na ukupne troškove) neće dopustiti smanjenje troškova u slučaju pada prihoda. To povećava izloženost gubitku poslovnih rizika.

Banka za ovaj rizik izdvaja kapital po definisanoj regulatornoj metodologiji za kategoriju ostalih rizika.

REPUTACIONI RIZIK

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke uslijed gubitka povjerenja u integritet banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama banke ili aktivnostima članova organa banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.

Reputacija je javna informacija u pogledu naše pouzdanosti. Reputacija banke odražava informacije koje treće strane imaju o tome koliko je pouzdano ponašanje imala u prošlosti.

Banka razlikuje dva glavna faktora za reputacioni rizik:

- Reputacioni rizik uzrokovan internim i eksternim pritužbama ("Ombudsmanagement")
- Reputacioni rizik kao predmet štete nanesene imidžu banke.

Najbolji način ublažavanja rizika je sprečavanje efekata koji mogu dovesti do mogućih oštećenja, To znači:

- imati odgovarajuće korporativno upravljanje,
- definisati odgovarajuće i efektivne kontrolne tačke i pratiti ih,
- imati konzervativnu poslovnu strategiju i upravljanje rizikom,
- imati transparentan i sveobuhvatan proces upravljanja rizicima na svim nivoima Grupe,
- imati dosljednu i značajnu primjenu mehanizama internih kontrola sa posebnim naglaskom na izbjegavanje prijevara,
- staviti naglasak na ispitivanje sprovođenja novih proizvoda i usluga,
- edukovati, informisati i podići svijest svih zaposlenih o elementima povezanim sa reputacionim rizikom
- osigurati finansijsku snagu,
- imati odličnu internu komunikaciju i pratiti pokretače rizika.

Banka je snažno opredjeljena promovisanju održivih rješenja u svim svojim odlukama o finansiranju i ulaganju sa posebnom pažnjom na reputacione implikacije. Sve preduzete transakcije moraju nastojati da smanje reputacioni, ekološki, socijalni i kreditni rizik.

RIZIK PROFITABILNOSTI

Rizik profitabilnosti proizilazi iz nemogućnosti banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti.

Banka za ovaj rizik odvaja dio internog kapitala u okviru ostalih rizika.

MAKROEKONOMSKI RIZIK

Rizici koji mogu proizaći iz promjena u makroekonomskom okruženju. To se odnosi na rizike od značajnog pogoršanja realne stope rasta BDP-a, značajnog povećanja nezaposlenosti, značajne promjene stope inflacije, cijena nekretnina i kursa, kao i značajnog pogoršanja stanja kretanja kapitala i stanja usluga u zemljama u kojima kreditna institucija ima rizične pozicije.

Banka ovim rizikom upravlja kroz implementaciju ‘forward-looking’ pristupa u upravljanju ključnim rizima, te za njega odvaja dio internog kapitala u okviru ostalih rizika.

RIZIK OD USVAJANJA ZAKONA O KONVERZIJI CHF KREDITA

Banka je kroz internu procjenu svog rizičnog profila identifikovala i procijenila rizik od usvajanja i implementacije zakona o konverziji CHF kredita koji je trenutno usvojen u nacrtu.

RIZIK ŽIVOTNE SREDINE, SOCIJALNI I UPRAVLJAČKI RIZICI

ESG rizik uključuje sve rizike koji proizlaze iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na životnu sredinu, ljude i zajednice i općenito sve dioničare, pored onih koji proizlaze iz korporativnog upravljanja. ESG rizik može utjecati na profitabilnost, ugled i kvalitet kredita i može dovesti do pravnih posljedica.

5.2. Organizacija funkcije upravljanja rizicima

Odjel kontrole rizika i Odjel upravljanja kreditnim rizikom su organizaciono i administrativno locirani u CRO oblasti i imaju dodatnu funkcionalnu liniju komunikacije/usaglašavanja prema rukovodiocu relevantne organizacijske jedinice na nivou Grupe.

U skladu sa relevantnim zakonskim odredbama, Direktor Odjela kontrole rizika je kontrolna funkcija, za svoj rad i rezultate direktno odgovorna Nadzornom odboru, koji ga imenuje.

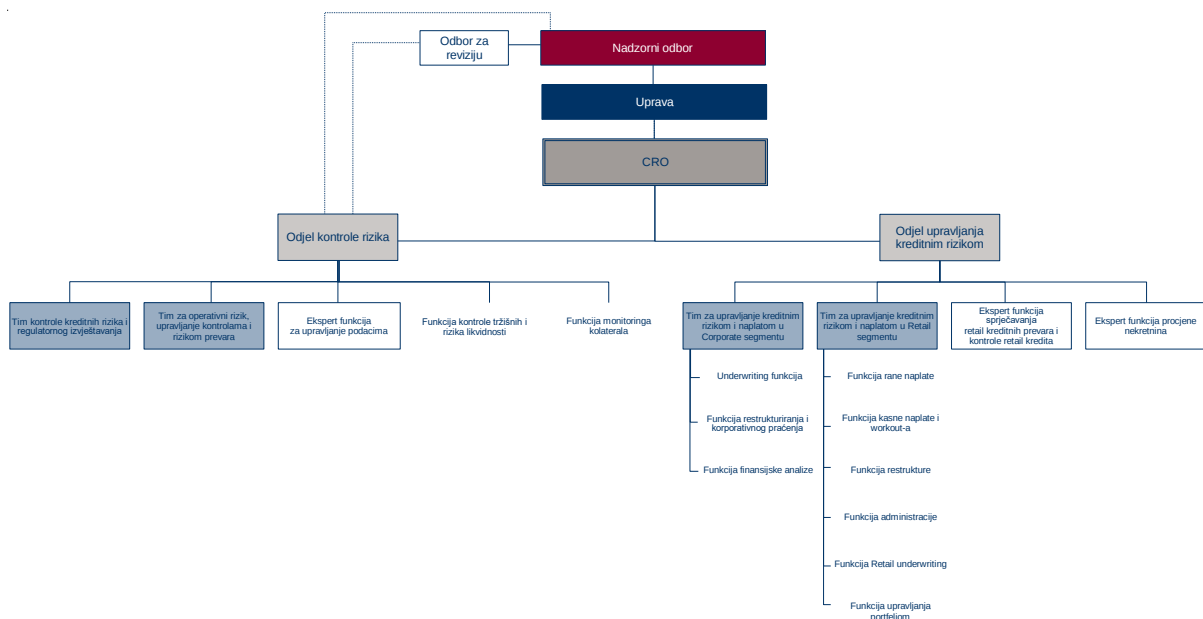
Odjel kontrole rizika se sastoji od sljedećih organizacijskih jedinica/funkcija:

- Tim kontrole kreditnih rizika i regulatornog izvještavanja
- Tim za operativni rizik, upravljanje kontrolama i rizikom prevara
- Ekspert funkcija za upravljanje podacima
- Funkcija kontrole tržišnih i rizika likvidnosti
- Funkcija monitoringa kolateralu.

Pored kontrolne funkcije u okviru Odjela kontrole rizika, u domenu upravljanja rizicima uspostavljen je i Odjel upravljanja kreditnim rizikom koji se sastoji od sljedećih organizacijskih jedinica/funkcija:

- Tim za upravljanje kreditnim rizikom i naplatom u Corporate segmentu
 - Underwriting funkcija
 - Funkcija restrukturiranja i korporativnog praćenja
 - Funkcija finansijske analize
- Tim za upravljanje kreditnim rizikom i naplatom u Retail segmentu
 - Funkcija rane naplate
 - Funkcija kasne naplate i workout-a
 - Funkcija restrukture
 - Funkcija administracije
 - Funkcija Retail underwriting
 - Funkcija upravljanja portfeljom
- Ekspert funkcija sprječavanja retail kreditnih prevara i kontrole retail kredita
- Ekspert funkcija procjene nekretnina

Dole priloženi organigram ima za cilj prikazati sve linije izvještavanja povezane sa upravljanjem rizicima u Banci:

5.3. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima

U domenu izvještavanja o rizicima, Banka ima uspostavljene procedure te interne akte kojima definiše frekvenciju i odgovornosti u pogledu izvještavanja, te uspostavljen sistem internih kontrola koji osigurava kontinuirano unapređenje u ovom pogledu. Osigurano je izvještavanje o ključnim rizicima prema Upravi i Nadzornom odboru, kako kroz formirane odbore koji se sastaju minimalno kvartalno, pojedinačne izvještaje prema Upravi/Nadzornom odboru te Grupi, tako i kroz redovne mjesečne izvještaje o upravljanju pojedinim rizicima. Ključne linije izvještavanja i izvještaji su opisani u nastavku.

U domenu izvještavanja **operativnih rizika**, glavne oblasti koje se pokrivaju i linije izvještavanja pored Uprave i Nadzornog odbora su:

OpRisk Odbor:

Odlukom o odobravanju osnivanja i rada Odbora za upravljanje operativnim rizikom, uređen je sastav, nadležnost, pripremanje, sazivanje i vođenje sjednica, način donošenje odluka, kao i druga pitanja u vezi sa radom Odbora za upravljanje operativnim rizikom. Banka na kvartalnom nivou održava Odbore za Operativne rizike. Na samom odboru članovi odbora su upoznati s događajima iz opsega operativnih rizika, događaja sumnji na eksterne i interne prevare, predlažu se korektivne mjere u području upravljanja rizicima prevara, sistema internih kontrola, i ostale specifičnosti iz područja operativnih rizika.

Dodatno, aktivnosti i teme iz područja prevara, pregled i opis zabilježenih operativnih događaja i ostalih tema iz područja operativnih rizika i sistema internih kontrola se prezentiraju na kvartalnom nivou i prema potrebi na Odboru za rizike kao i Izvještaju za kontrolne funkcije.

U domenu izvještavanja kreditnog rizika, banka ima uspostavljene sljedeće linije izvještavanja vezanih za izloženost kreditnom riziku i sistem internih kontrola:

- Mjesečni forecast izvještaj: mjesečno izvještavanje Grupe i CRO o kvaliteti aktive (NPL, risk cost, pokrivenost po stageevima, ulazak u NPL itd.) po segmentima i realizaciji planiranih vrijednosti.
- Odbor za rizike: kvartalno izvještavanje o raznim indikatorima kvalitete aktive po segmentima, rating migracijama, risk apetitu te drugim relevantnim činjenicama iz domena upravljanja rizikom. Nadzorni odbor, Odbor za reviziju i Uprava: kvartalni izvještaj kontrolnih funkcija upravljanja rizikom u domenu realizacije NPLa, pokrivenosti i troška rezervisanja; ostvarenje risk apetita.
- GREC (Group Risk Executive Committee): kvartalno izvještavanje o raznim indikatorima kvalitete aktive te realizaciji budžeta prema Addiko Grupi. Članovi Odbora su CRO, B-1 kontrole rizika i B-1 upravljanja kreditnim rizikom.
- Credit risk dashboard - mjesečno izvještavanje Uprave o ključnim risk indikatorima.
- KRI (key risk indicator): NPL, trošak rezervisanja, migracije klasifikacije, pokrivenost rezervisanjima, novi plasmani tj. pruža informacije o pokazateljima kvalitete kreditnog portfolija banke. Izvještava se Risk komitetu i Grupi.

U domenu izvještavanja tržišnog rizika i rizika likvidnosti, ključne linije izvještavanja, pored redovnih dnevnih, sedmičnih i mjesečnih izvještaja su:

- Odbor za rizike: kvartalno izvještavanje o raznim indikatorima likvidnosti, tržišnim rizicima, kamatnom riziku u knjizi banke te drugim relevantnim činjenicama iz domena upravljanja rizikom.
- Nadzorni odbor, Odbor za reviziju i Uprava: kvartalni izvještaj kontrolnih funkcija upravljanja rizikom u domenu indikatora rizika likvidnosti (LCR, ročna usklađenosti), kretanjima izloženosti tržišnim rizicima, kamatnom riziku u knjizi banke kako i informacije sa aspekta stres testiranja.
- ALCO odbor: kvartalno izvještavanje sa aspekta upravljanja rizikom likvidnosti, tržišnih rizika, rizika kamatne stope sa svim potrebnim informacijama sa aspekta upravljanja aktivom i pasivom banke.

Pored gore navedenog, proces odobravanja limita, tj. ograničenja u apetitu rizika uspostavljen je na lokalnom nivou: Uprava odobrava limite, kao i generalni Okvir za apetit rizika (RAF) jednom godišnje, koji obuhvata 7 glavnih područja poslovanja Banke uz usvajanje pojedinačnih indikatora te pragova njihovih limita, a koji obuhvataju ključne rizike kojima je banka izložena prema svom rizičnom profilu:

- Finansijska stabilnost i usklađenost sa regulatornim odredbama
- Stabilnost Prihoda
- Kultura i ljudski resursi
- Prodaja i usluge i iskustvo komitenata
- Procesi i dizajn proizvoda
- Kapital rizika i stabilnost portfolija
- Sistemi i sigurnost

Pregled osnovnih pokazatelja u domenu tržišnog, kreditnog i operativnog rizika zaključno sa 31.12.2022. je u nastavku:

Tabela 11: Pregled osnovnih pokazatelja tržišnog, kreditnog i operativnog rizika Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2022.

Dimenzija	Naziv mjere	Nadležni član Uprave	Iznos
Finansijska stabilnost i usklađenost sa regulatornim odredbama	LCR	CEO, CFO, CRO	304,74%
Procesi i dizajn proizvoda	RCSA rizici bez kontrola	COO, CRBO, CCBO, CRO	0%
	% izvršenih samoprocjena rizika i kontrola	COO, CRBO, CCBO, CRO	100,00%
Kapital rizika i stabilnost portfolija	Iskorištenost kapitala za pokriće rizika (RBC)	CRO, CEO	64,53%
	Gubici po operativnom riziku		0%
	Udio nekvalitetnih kredita (NPL)		5,41%
	Priljev nekvalitetnih kredita		2.49%
	Omjer pokrivenosti spec. rezervisanjima za rizike (SRP)		83,88%

Banka jednom godišnje sprovodi stres testiranje svih značajnih rizika i izvještava Agenciju do 31.04. tekuće godine, uz odobranje od strane Uprave i Nadzornog odbora.

Banka godišnje provodi sveobuhvatan ICAAP proces i izvještava Agenciju do 30.04. tekuće godine, uz prethodno odobranje od strane Uprave i Nadzornog odbora, kao i razmatranje od strane Odbora za rizike.

Banka svoje politike i strategije revidira minimalno jednom godišnje.

5.4. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima prema rizičnom

Uspostavljeni sistem upravljanja najznačajnijim rizicima u banci obuhvata sve ključne aspekte efikasnog upravljanja, što je detaljno opisano u prethodnim poglavljima, sa posebnim fokusom na ključne rizike prema procijenjenom rizičnom profile banke:

- adekvatan organizacioni okvir za upravljanje, izvještavanje i kontrolu pojedinih rizika
- sistem i proces za limitiranje izloženosti i risk apetita pojedinim rizicima
- definisane linije i frekvencije izvještavanja o upravljanju rizicima
- definisanu metodologiju mjerenja i praćenja izloženosti rizicima, čija se realizacija redovno prati i izvještava upravljačkim organima banke
- uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola:
 - a) kroz operativne postupke i definisane kontrole unutar organizacionih odjela i procesa
 - b) kroz uspostavljene kontrolne funkcije unutar banke: upravljanja rizicima, praćenja usklađenosti te interne revizije
 - c) uspostavljen sistem samoprocjene rizičnosti procesa te definisanja mjera mitigacije spram operativnih rizika

Banka kontinuirano radi na unapređenju sistema upravljanja rizicima te procesima, kako u sklopu internog unapređenja, tako i prema uočenim nedostacima iz internih i eksternih revizija.

U svrhu praćenja i kontrole rizika, a uzimajući u obzir profil rizičnosti Banke, u Banci su uspostavljene sljedeće kontrolne funkcije:

- funkcija upravljanja rizicima,
- funkcija interne revizije i
- funkcija praćenja usklađenosti.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima, između ostalih aktivnosti, osigurava:

- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima za koje je nadležan, a koji obuhvata redovno i pravovremeno identifikovanje, mjerenje i procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i kontrolu rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.
- Aktivno učestvuje u izradi poslovnih strategija Banke i to posebno u dijelu koji se odnosi na strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima Banke što uključuje: definisanje osnovnih ciljeva i principa, definisanje sklonosti ka preuzimanju rizika (eng. Risk Appetite Framework)
- Izrada ICAAP i ILAAP-a Banke
- Uspostava i primjena programa za testiranje otpornosti na stress
- Izrada i periodično revidiranje politika, procedura i drugih akata iz domena upravljanja rizicima itd.

Osnovne odgovornosti funkcije interne revizije odnose se, između ostalog, na ocjenu:

- adekvatnosti sistema upravljanja rizicima, u cilju identifikovanja, praćenja i kontrole ključnih rizika u poslovanju Banke,
- adekvatnosti uspostavljenog sistema internih kontrola u svim područjima poslovanja,
- upravljanja informacionim sistemom,
- primjene politike naknada,
- postupanja Banke po nalogima i preporukama Regulatora.

Područja djelovanja funkcije praćenja usklađenosti:

- a) Praćenje novih propisa:
 - Obavješćavanje B1 o novim propisima i informisanje o aktuelnim promjenama u tim propisima
 - Organizovanje koordinirane implementacije ukoliko obim promjene to zahtijeva
 - Procjena efekata izmjene u propisima na poslovanje banke
- b) Savjetovanje o primjeni propisa:
 - Pravna analiza nekog pitanja na zahtjev Uprave Banke
 - Pravno mišljenje na zahtjev nadležnih organizacionih jedinica o načinu primjene propisa
- c) Praćenje i kontrola usklađenosti
 - Propisane kontrole - kontrole propisane zakonskim/podzakonskim aktima (npr. ICAAP kontrola, ILAAP kontrola, kontrola i preispitivanje politike naknada, itd.)
 - Prema procjeni rizika (određene po osnovu Matrice za procjenu rizika ustanovljene od strane Funkcije ili po osnovu nekog drugog relevantnog indikatora)

6. KAPITAL

Banka je poštovala zahtjeve Odluke o izračunavanju kapitala banke ("Službene novine FBiH")

br. 81/17) te Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izračunavanju kapitala ("Službene novine FBiH" br. 50/19, 37/20, 81/20) prilikom izračunavanja regulatornog kapitala. Banka je na 31.12.2022. godine imala regulatorni kapital iznad propisanog minimuma. U skladu sa Zakonom o bankama, minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Banka ima upisani kapital u iznosu od 100.403 hiljade KM, i usklađena je sa odredbama ovog Zakona.

6.1. Regulatorni kapital Banke

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, pri čemu osnovni kapital čini zbir redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Regulatorni kapital Banke čini osnovni kapital (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) u iznosu od 150.763 hiljada KM.

Redovni osnovni kapital uključuje kapital nastao izdavanjem običnih dionica, zadržane dobiti, akumuliranu ostalu sveobuhvatnu dobit, ostale rezerve. U regulatorni kapital nije uključena dobit 2022. godine.

Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine, umanjene/uvećane za pripadajući porez na dobit, te pripadajuća rezervisanja.

Ostale rezerve sastoje se od zakonskih rezervi.

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, od regulatornog kapitala se odbijaju stavke nematerijalne imovine, te odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i koja proizilazi iz privremenih razlika.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu regulatornog kapitala banke i zbira izloženosti ponderisane kreditnim rizikom, izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik i izloženosti riziku za operativni rizik.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promjenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- da obezbjedi usaglašenost sa zahtjevima Zakona o Bankama FBiH - visina osnivačkog kapitala ne može biti niža od 15.000.000 KM;
- da obezbjedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbjedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa dioničarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- da obezbjedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke, detaljnije informacije o kapitalu su date u prilogu u nastavku.

Tabela 12: Regulatorni kapital Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2022.

u '000 KM

Kapital		
Br.	Stavka	Iznos
010	REGULATORNI KAPITAL	150.763
015	OSNOVNI KAPITAL	150.763
020	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	150.763
030	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	100.403
040	Plaćeni instrumenti kapitala	100.403
130	Zadržana dobit	54.924
140	Zadržana dobit proteklih godina	54.924
150	Priznata dobit ili gubitak	0
160	Dobit ili gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	14.377
170	(-) dio dobiti tekuće godine ostvarene tokom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine koji nije priznat	(14.377)
180	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	(20.869)
200	Ostale rezerve	25.101
340	(-) Ostala nematerijalna imovina	(5.627)
350	(-) Bruto iznos ostale nematerijalne imovine (ostala nematerijalna imovina prije odbitaka odgođenih poreznih obaveza)	(5.627)
490	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	(3.169)
530	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0
750	DOPUNSKI KAPITAL	0

Tabela 13: Obrazac osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Broj	Stavka
1.	Emitent Addiko Bank d. d. Sarajevo
1.1	Jedinstvena oznaka BAHIPBRK1007
Tretman u skladu sa propisima	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi Instrument je priznat na pojedinačnoj osnovi.
3.	Vrsta instrumenta Redovne dionice
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja Iznos je priznat u regulatornom kapitalu u iznosu od 100.403 hiljade KM.
5.	Nominalni iznos instrumenta 100.402.875 BAM
5.1.	Emisiona cijena 188,55 BAM.
5.2.	Otkupna cijena Nije primjenjivo.
6.	Računovodstvena klasifikacija Dionički kapital.
7.	Datum izdavanja instrumenta Prvo evidentiranje u Centralnom registru hartija od vrijednosti je od 24. decembra 2002. godine, a naknadno je bilo više izdanja.
8.	Instrument sa datumom dospjeća ili instrument bez datuma dospjeća Instrument bez datuma dospjeća.
8.1.	Inicijalni datum dospjeća Instrument bez datuma dospjeća.
9.	Opcija kupovine od strane emitenta Ne.
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost Nije primjenjivo.
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Nije primjenjivo.

Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon Promjenljivi.
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Nije primjenjivo.
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Nije primjenjivo.
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona Djelomično diskreciono pravo.
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona Djelomično diskreciono pravo.
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup

	Ne.
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi Nekumulativni.
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilan.
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije Nije primjenjivo.
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cijelosti Nije primjenjivo.
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije Nije primjenjivo.
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Nije primjenjivo.
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje Nije primjenjivo.
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje Nije primjenjivo.
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da.
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednost U slučaju pokrića gubitka na teret osnovnog kapitala na osnovu zakonskih odredbi.
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti U potpunosti ili djelomično.
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno Privremeno.
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Povećanje osnovnog kapitala po osnovu konverzije iz zadržane dobiti.
28.	Vrsta instrumenta koji će se pri likvidaciji ili stečaju naplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Nema.
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata Ne.
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Nije primjenjivo.

7. KAPITALNI ZAHTJEVI I ADEKVATNOST KAPITALA

Banka izračunava adekvatnost kapitala i izloženosti riziku u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke, koristeći pritom:

- standardizirani pristup za kreditni rizik,
- standardizirani pristup za tržišni rizik te
- jednostavni pristup za operativni rizik.

Tabela 14: Iznos kapitalnog zahtjeva po vrstama izloženosti na 31.12.2022.

u '000 KM

		Adekvatnost kapitala	
Red.br.	Stavka	Iznos izloženosti ponderisan rizikom	Kapitalni zahtjevi
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	58.431	7.012
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	18	2
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	79.342	9.521
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	162.687	19.522
8.	Izloženosti prema stanovništvu	245.783	25.494
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	46.133	5.356
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.988	479
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	214	26
16.	Ostale izloženosti	23.221	2.787
17.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/iskorupke	0	0
18.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	0	0*
18.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	0	0
18.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	0	0
18.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	0	0
18.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	0	0
19.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	43.020	5.164
20.	Kapitalni zahtjev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	0	0
21.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	22,75%	
22.	Stopa osnovnog kapitala	22,75%	
23.	Stopa regulatornog kapitala	22,75%	

*Uvažavajući odredbe Odluke o kapitalu, čl.137, stav 1, Banka na 31.12.2022. nije imala iskazan kapitalni zahtjev za tržišni rizik.

7.1. Informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku

Banka je odabrala eksterne rejting prema agenciji za dodjelu rejting Moody's. Eksterni rejtinzi moraju biti alocirani prema internim rejting ocjenama za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka.

Tabela 15: Interni i eksterni rejtinzi za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka

Interni Rating	Eksterni Rating		
ABSA	Moodys	S&P	Fitch
1A	Aaa, Aa1, Aa2	AAA, AA+	AAA, AA+, AA
1B		Aa, AA-	
1C	Aa3, A1, A2, A3	A+, A, A-	AA-, A+, A
1D	Baa1, Baa2	BBB+, BBB	A-, BBB+, BBB
1E	Baa3	BBB-	BBB-
2A		BB+	
2B	Ba1, Ba2	BB	BB+, BB
2C		BB-	BB-, B+
2D	Ba3		
2E	B1	B+	B
3A			B-
3B	B2		
3C		B	
3D	B3		
3E	Caa1		
4A		B-	
4B			
4C			
4D	Caa2		
4E	Caa3, Ca to C	CCC/C	CCC to C

Svakom kreditom primaocu mora redovno biti dodijeljen interni rejting, čak i ako on već ima eksterni rejting. Eksterni rejtinzi agencije za dodjelu rejtinga Moody's, se koristi isključivo za regulatorno utvrđivanje minimalnog zahtjeva za kapitalom.

Mapiranje stepena kreditne kvalitete izvršeno prema prilogu III dokumenta Službeni list Europske unije od 4.12.2019 (L 313/34) o izmjeni Provedbene odluke EU 2016/1799 u pogledu tablica za raspoređivanje kojima se određuje veza između procjena kreditnog rizika vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i stepena kreditne kvalitete iz Odluke EU br.575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

U nastavku pregled pondera dodjeljenih prema stepenu kreditne kvalitete i pripadajuće kategorije izloženosti.

Tabela 16: Pregled RWA po kategorijama izloženosti

u '000 KM

Kategorija izloženosti	Ponder	Neto izloženost	RWA
8a.Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	2.757	0
8a.Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	50	38.671	19.335
8a.Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	100	39.096	39.096
8f.Izloženosti prema institucijama	50	24.529	0
8g.Izloženosti prema privrednim društvima	50	108.448	54.224

Izloženostima prema centralnim vladama i centralnim bankama za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a dodjeljuje se ponder rizika naveden u narednoj tablici, a prema Članu 50. Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Tabela 17: Ponderi rizika za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim Bankama

Izloženostima prema centralnim vladama i centralnim bankama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a ponderišu se u skladu s članom 56. Odluke o izračunavanju kapitala banke, prema tablicama u nastavku u zavisnosti od roka dospjeća:

Tabela 18: Ponderi rizika za izloženosti prema institucijama čiji je preostali rok dospjeća duži od 3 mjeseca

Izloženosti prema institucijama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

Tabela 19: Ponderi rizika za izloženosti prema institucijama čiji je preostali rok dospjeća kraći od 3 mjeseca

Izloženosti prema institucijama						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditna procjena odabranog ECAI-a dodjeljuje se ponder rizika naveden u sljedećoj tabeli koji odgovara kreditnoj procjeni ECAI-a u skladu s članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Tabela 20: Ponderi rizika za izloženosti prema privrednim društvima

Izloženost prema privrednim društvima						
Stepen kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20%	50%	100%	100%	150%	150%

Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje banka koristi za osiguravanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika

Kao tehniku smanjenja kreditnog rizika sa efektima zamjene na izloženosti, Banka koristi u sklopu materijalne kreditne zaštite, jednostavnu metodu finansijskog kolaterala u skladu sa članom 87. Odluke o izračunavanju kapitala banke. Sa 31.12.2022 banka je koristila iznose depozita kao metodu ublažavanja rizika.

U skladu sa propisima Agencije, Banka koristi propisanu rating skalu za procjenu izloženosti kreditnom riziku spram rizikom ponderisane aktive.

Banka kao kriterij za svrstavanja u izloženosti u statusu neizmirenja obaveza koristi sljedeće uslove:

- dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:
 - a) fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne izloženosti dužnika, a
 - b) pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne izloženosti dužnika,
- Banka smatra vjerovatnim da dužnik neće u potpunosti podmiriti svoje obaveze prema banci, njenom matičnom društvu ili bilo kojem od njenih podređenih društava, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Opis pristupa i metoda koji se koriste za određivanje ispravki vrijednosti za kreditni rizik i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke.

Finansijska imovina može biti klasifikovana u nivo kreditnog rizika 1, nivo kreditnog rizika 2, nivo kreditnog rizika 3, pri čemu finansijska imovina klasifikovana u nivo kreditnog rizika 2 i 3 može biti označena kao kupljena ili odobrena imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI):

- nivo kreditnog rizika 1 - uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja ili koji imaju mali kreditni rizik na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se očekivani kreditni gubici od 12 mjeseci i prihodi od kamata se izračunavaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. 12-mjesečni očekivani kreditni gubici su očekivani kreditni gubici koji su rezultat pojave neplaćanja koji su mogući u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.
- nivo kreditnog rizika 2 - uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja (osim ako imaju mali kreditni rizik na dan izvještavanja i ova opcija je preduzeta od strane subjekta), ali nemaju objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti i ne radi se o kupljenoj i nastaloj imovini umanjenoj za kreditne gubitke. Za ovu imovinu, priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine, ali se prihodi od kamata i dalje računaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. Očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine je očekivani kreditni gubitak koji proizilazi iz svih eventualnih događaja neispunjenja obaveza (neplaćanja) u toku maksimalnog ugovorenog perioda tokom kojeg je subjekat izložen kreditnom riziku. Očekivani kreditni gubitak je ponderisani prosjek kreditnog gubitka, uz rizike od neispunjavanja obaveza (eng. default) koji se pojavljuju kao ponderi. Očekivani kreditni gubitak će se diskontovati na datum izvještavanja primjenom efektivne kamatne stope ili približno tome.
- nivo kreditnog rizika 3 se može podijeliti na:
 - a) nivo kreditnog rizika 3 i - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - individualno umanjenje vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod

- od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
- b) nivo kreditnog rizika 3 ci - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - kolektivno umanjene vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o umanjenu vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
 - POCI - uključuje kupljenu ili odobrenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke na datum početnog priznavanja (IFRS 9.5.5.13). Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili odobrene imovine umanjene za kreditne gubitke. Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili stvorene imovine umanjene za kreditne gubitke, osim ako je mjereno po FVTPL.

Na svaki datum izvještavanja, Banka će procijeniti da li je kreditni rizik finansijske imovine značajno porastao od datuma početnog priznavanja. U tu svrhu će procijeniti razliku u riziku od neispunjenja obaveza (vjerovatnost neplaćanja) u odnosu na očekivani (preostali) period trajanja finansijskog instrumenta na dan izvještavanja u odnosu na datum početnog priznavanja. Veoma je važno da kreditni rizik instrumenta treba da se procijeni bez razmatranja kolaterala (tj. samo na osnovu perioda trajanja vjerovatnoće neplaćanja (eng. lifetime PD), ignorišući gubitke zbog neispunjenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD)).

Prilikom procjene značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka će u analizi kreditnog rizika koristiti višefaktorski pristup. To znači da se procjena vrši koristeći sve raspoložive informacije, kako kvantitativne tako i kvalitativne, uključujući i naprednije informacije (npr. makroekonomske faktore, relevantne informacije o industriji) koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora (MSFI 9.B5.5.18).

Sljedeći kriteriji se koriste za definisanje značajnog povećanja kreditnog rizika, što za posljedicu ima prenos iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2:

1. Dani kašnjenja preko 30 dana
2. Promjena u PD-u sa kvantitativnim pragovima:
 - a. Retail: 300% relativnog povećanja
 - b. Non Retail: 300% relativnog povećanja
3. Oznaka Forbearance
4. Rating 4D i 4E

Određivanje nivoa kreditnog rizika će se primjenjivati na svu finansijsku imovinu, po pojedinačnoj imovini, mjerenoj po amortizovanom trošku u sklopu IFRS 9, osim ako se primjenjuje pojednostavljeni pristup. Ukoliko se bilo koji od gore navedenih kriterija ispuni, finansijski instrument će biti prebačen u nivo kreditnog rizika 2.

Oporavak iz nivoa kreditnog rizika 2 u nivo kreditnog rizika 1 moguć je jedino ako svi kriterijumi, koji su uzrokovali prelazak u nivo kreditnog rizika 2 nisu ispunjeni.

Prelazak u nivo kreditnog rizika 3 - popis okidača umanjene vrijednosti se nalazi unutar tablice kriterija defaulta definiranih u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

Ukoliko se izloženost oporavlja od neizvršenja obaveza (nivo kreditnog rizika 3) i nije više umanjena za kreditne gubitke, treba biti vraćena nazad u nivo kreditnog rizika 2 zajedno sa svim ostalim naplativim izloženostima (osim ako je kupljena ili stvorena umanjena za kreditne gubitke, u tom slučaju povratak nije moguć).

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ukoliko se otpis vrši bez odricanja prava Banke na potraživanje od klijenta (tzv. računovodstveni otpis), iznos otpisanog potraživanja se evidentira u vanbilansu evidenciju. Banka treba izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedintirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Ukoliko se računovodstveno otpisano potraživanje u narednim periodima naplati, ova naplata se evidentira u korist prihoda od ranije otpisanih potraživanja.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Kada je moguće, Banka nastoji reprogramirati zajmove umjesto da se namiruje iz instrumenata osiguranja koje drži kao instrumente osiguranja. Ako su uslovi finansijske imovine iznova ugovoreni ili izmijenjeni, ili je postojeća finansijska imovina zamijenjena novom zbog finansijskih teškoća dužnika, tada se procjenjuje treba li prestati priznavati finansijsku imovinu. Ako su novčani tokovi reprogramiranih zajmova značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava novčanih tokova izvornih zajmova istekla. Nakon izmjene uslova, umanjenje vrijednosti mjeri se primjenom originalne efektivne kamatne stope izračunate prije izmjena uslova kreditiranja te se takvi zajmovi nadalje ne smatraju dospjelima. Reprogramirani zajmovi se kontinuirano prate kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova i ostvarenje budućih priliva. Za reprogramirane zajmove se i dalje izračunavaju rezervacije, na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, primjenom originalne efektivne kamatne stope.

Tabela 21: Ukupan i prosječan neto iznos izloženosti Banke prije primjene efekata tehnika smanjenja kreditnog rizika

u '000 KM

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	260.416	227.019
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	26.021	28.582
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	178.704	179.208
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	270.229	260.532
8.	Izloženosti prema stanovništvu	396.425	375.520
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	75.975	79.198
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.988	4.407
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	214	259
16.	Ostale izloženosti	47.580	61.750

* Neto vrijednost izloženosti izračunava se kao neto bilansna izloženosti umanjena za iznos nematerijalne imovine i odgođenih poreskih sredstava i neto vanbilansna izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Tabela 22: Geografska podjela izloženosti (neto vrijednosti izloženosti)

u '000 KM

Br.	Vrsta izloženosti	Bosna i Hercegovina	Evropska Unija	Ostale zemlje	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	179.892	57.275	23.249	260.416
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	26.021	0	0	26.021
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucija	6.382	147.206	25.118	178.704
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	270.151	78	0	270.229
8.	Izloženosti prema stanovništvu	396.409	15	1	396.425
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	75.904	71	0	75.975
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.988	0	0	3.988
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	100	114	0	214
16.	Ostale izloženosti	46.084	1.159	337	47.580

* Neto vrijednost izloženosti izračunava se kao neto bilansna izloženosti umanjena za iznos nematerijalne imovine i odgođenih poreskih sredstava i neto vanbilansna izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Pozicija Ostale zemlje za koju je neto izloženost 337 hiljada BAM se sastoji najvećim dijelom od izloženosti na području Republike Srbije i iznosi 268 hiljada BAM.

Tabela 23: Izloženosti prema vrstama djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)

u '000 KM

Br.	Vrsta izloženosti	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	Gradevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Informacije i komunikacije	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca, djelatnosti	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Ostalo neraspoređeno	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80.524	0	0	0	0	0	179.892	0	260.416
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.949	70	1	0	1	0	0	0	26.021
	<i>Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima mala i srednja preduzeća</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70	0	0	1	0	0	0	71
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	157.750	20.954	178.704
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	2.267	4.188	44.198	1	3.834	46.121	107.679	23.783	3.056	6.689	4.930	9.367	2.141	0	2	1.440	507	65	0	9.873	88	270.229
	<i>Izloženosti prema privrednim društvima mala i srednja</i>	2.250	1	31.419	1	3.834	20.233	73.469	16.333	3.056	3.653	4.930	3.377	1.687	0	2	1.440	507	65	0	16	88	166.361

	preduzeća																							
8.	Izloženosti prema stanovništvu	981	9	9.169	0	356	20.314	16.779	43.793	507	4.273	1	1.624	1.453	0	1.057	175	39	13 1	0	184	295.580	396.425	
	Izloženosti prema stanovništvu mala i srednja preduzeća	981	9	9.169	0	356	20.314	16.779	43.793	507	4.273	1	1.624	1.453	0	1.057	175	39	13 1	0	184	295.580	396.425	
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	0	5.829	10.595	0	0	6.335	27.546	2.413	4.187	0	311	3.584	1.625	97	0	317	0	0	0	0	13.136	75.975	
	Izloženosti obezbjeđene nekretninama mala i srednja preduzeća	0	2.428	9.149	0	0	4.639	21.734	1.374	4.187	0	311	3.584	1.625	0	0	317	0	0	0	0	0	49.348	
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	0	423	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.564	3.988	
	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza mala i srednja preduzeća	0	0	423	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	424	
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97	114	214	
16.	Ostale izloženosti	0	0	4	0	0	41	801	2	0	1	0	3	17	0	0	0	0	0	0	44.349	2.362	47.580	
	Ostale izloženosti mala i srednja preduzeća	0	0	4	0	0	41	799	2	0	1	0	3	17	0	0	0	0	0	0	0	1.679	2.546	

* Neto vrijednost izloženosti izračunava se kao neto bilansna izloženosti umanjena za iznos fiksne (materijalne i nematerijalne) imovine i odgođenih poreskih sredstava i neto vanbilansna izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Tabela 24: Izloženosti prema preostalom roku dospelja (neto vrijednost izloženosti)

Preostali rok do dospelja svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti) (000 KM)						
Br.	Kategorija izloženosti	<= 1 god	>1<=5 god	>5 god	Nije navedeno dospelja	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	32.181	48.800	179.435	260.416
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	70	24.530	0	1.421	26.021
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	12.615	9.800	101.772	54.517	178.704
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	122.269	67.809	47.631	32.520	270.229
8.	Izloženosti prema stanovništvu	64.154	70.025	239.456	22.790	396.425
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	11.144	15.087	48.393	1.351	75.975
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	777	551	2.654	6	3.988
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	214	214
16.	Ostale izloženosti	0	0	0	47.580	47.580

* Neto vrijednost izloženosti izračunava se kao neto bilansna izloženosti umanjena za iznos fiksne (materijalne i nematerijalne) imovine i odgođenih poreskih sredstava i neto vanbilansna izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Tabela 25: Bruto izloženosti prema značajnoj privrednoj grani

u '000 KM

Br.	Grane privrede	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Ispravke vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupno očekivani kreditni gubici
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	49	49	42	42	3.273	25	74
2.	Vađenje ruda i kamena	0	0	0	0	10.069	43	43
3.	Prerađivačka industrija	5.773	5.350	5.710	5.289	65.607	1.639	6.989
4.	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	2	0	0
5.	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	9	9	3	3	4.208	18	27
6.	Građevinarstvo	30	30	18	18	73.451	640	670
7.	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	4.036	4.036	3.870	3.870	155.049	2.244	6.280
8.	Saobraćaj i skladištenje	52	52	19	19	70.346	353	405
9.	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	53	53	19	19	8.014	264	317
10.	Informacije i komunikacije	28	27	21	20	11.235	272	299
11.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	167	167	9	9	392.716	573	740
12.	Poslovanje nekretninama	19	19	18	18	5.387	144	163
13.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	38	38	34	34	14.648	69	107
14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13	13	2	2	5.421	185	198
15.	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	26.046	0	0
16.	Obrazovanje	0	0	0	0	1.133	4	4
17.	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	0	0	0	0	2.250	317	317
18.	Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	551	5	5
19.	Ostale uslužne djelatnosti	62	62	62	62	203	6	68
20.	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	0	0	0	0	0	0	0
21.	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	0	0	0	0	0	0	0
22.	Ostalo neraspoređeno	32.269	28.705	20.513	20.384	421.343	8.799	37.504
23.	Ukupno	42.598	38.610	30.340	29.789	1.270.952	15.600	54.210

* Iznosi navedeni u kolonama dospjelih nenaplaćenih potraživanja već su sadržani u kolonama potraživanja u statusu neizmirenja i potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja.

** Tabela uključuje bilansnu izloženosti umanjenu za iznos fiksne (materijalne i nematerijalne) imovine i odgođenih poreskih sredstava i vanbilansnu izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Tabela 26: Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite

u '000 KM

Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	260.416	0	260.416	0
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	26.021	0	33.601	0
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	178.704	0	178.704	0
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	270.229		257.128	
8.	Izloženosti prema stanovništvu	396.425	3.988	395.493	3.988
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	75.975	0	75.975	
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.988		3.988	
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	214	0	214	0
16.	Ostale izloženosti	47.580	0	54.033	0

* Neto vrijednost izloženosti izračunava se kao neto bilansna izloženosti umanjena za iznos fiksne (materijalne i nematerijalne) imovine i odgođenih poreskih sredstava i neto vanbilansna izloženosti koja uključuje i iznos opozivih kreditnih obaveza i iznos finansijskih derivata utvrđen prema tržišnoj metodi.

Tabela 27: Ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke tokom perioda

u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	0	2.406
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	0	0
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	0	1.197
4.	Završno stanje	0	1.209

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

** ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Tabela 28: Ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima za bilansne stavke tokom perioda

u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	56.744	17.096
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	12.495	29.652
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(7.319)	(32.388)
4.	Završno stanje	38.610	14.391

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

** ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Tabela 29: Ukupne ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezervisanja po gubicima

u '000 KM

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Početno stanje	56.745	19.502
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda*	12.499	30.895
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(7.319)	(32.388)
4.	Završno stanje	38.610	15.600

* ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika

** ne sadrži promjene ispravke vrijednosti nastale po osnovu kursnih razlika, otpisa potraživanja i efekta na kamatni prihod u skladu sa MSFI 9

Kamatni prihod potraživanja u statusu neizmirenja obaveza, u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, se odgađa do momenta naplate i do tog momenta evidentira u vanbilansnoj evidenciji. U bilansu uspjeha za period 01.01. - 31.12.2022.godine, Banka je priznala 284 h KM unwinding-a obračunatog primjenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrijednost.

Naplata bilansnih potraživanja u statusu neizmirenja obaveza evidentira se kao smanjenje potraživanja i povećanje iznosa novčanih sredstava.

8. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Odlukom o izračunavanju kapitala u bankama, propisani su minimalni kapitalni zahtjevi koje banke trebaju ispunjavati u svakom trenutku:

- stopa redovnog osnovnog kapitala 6,75%,
- stopa osnovnog kapitala 9%,
- stopa regulatornog kapitala 12%.

Pored regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti Banka je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

SREP analizom utvrđen je dodatni kapitalni zahtjev od 1% koji Banka treba dodati na sve nivoe kapitalnih zahtjeva uvećanih za zaštitni sloj, tako da:

- stopa redovnog osnovnog kapitala $6,75\% + 1\% + 2,5\%$
- stopa osnovnog kapitala $9\% + 1\% + 2,5\%$
- stopa regulatornog kapitala $12\% + 1\% + 2,5\%$.

Dodatno su Odlukom o izračunavanju kapitala u bankama, predviđeni (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala odnosno za kombinirani zaštitni sloj koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, ovisno od toga što je primjenjivo, i to:

- prociklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i bit će propisan pojedinačno za svaku banku nakon što FBA rangira banke prema sistemskom značaju) i
- zaštitni sloj za sistemski rizik.

9. FINANSIJSKA POLUGA

Stopa finansijske poluge izračunava se tako da se mjera kapitala banke podijeli sa mjerom ukupne izloženosti banke, te se izražava u postotku.

Stopa finansijske poluge izračunata u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke na dan 31.12.2022 iznosi 13,82%.

Pregled stavki uključenih prilikom izračunavanja ukupne izloženosti Banke koja predstavlja nazivnik prilikom izračunavanja stope finansijske poluge je sljedeći:

- bilansna izloženost umanjena za ispravke vrijednosti i za odbitne stavke kapitala,
- vanbilansna izloženost umanjena za rezerve za kreditne gubitke, na koje se primjenjuju sljedeći faktore konverzije:
 - 1) faktor konverzije koji se primjenjuje na knjigovodstvenu vrijednost za neiskorištene kreditne linije, koje se mogu bezuslovno opozvati u bilo kojem trenutku bez prethodnog obavještenja, iznosi 10%,
 - 2) faktor konverzije za vanbilansne stavke srednjeg/niskog rizika po osnovu finansiranja trgovine i stavke povezane sa službeno podržanim izvoznim kreditima, iznosi 20%,
 - 3) faktor konverzije za vanbilansne stavke srednjeg rizika po osnovu finansiranja trgovine i stavke povezane sa službeno podržanim izvoznim kreditima, iznosi 50%,
 - 4) faktor konverzije za sve druge vanbilansne stavke iznosi 100%
- finansijski derivati čiji je iznos utvrđen metodom tržišne vrijednosti.

Rizikom prekomjerne finansijske poluge upravlja se kroz proces upravljanja osnovnim kapitalom i izloženosti Banke, pri čemu navedeni procesi podrazumijevaju adekvatne sisteme praćenja, planiranja i kontrole relevantnih pozicija.

Tabela 30: Izvještaj o finansijskoj poluzi na dan 31.12.2022.

u '000 KM

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Finansijski derivati: Uvećanje prema metodi tržišne vrijednosti	5.339
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 10 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke	5.562
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 20 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke	16.718
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 50 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke	51.905
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) od 100 % u skladu sa članom 37. stav (8) tačka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke	0
Ostala imovina	1.019.987
(-) Iznos odbitnih stavki aktive - osnovni kapital - skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	(8.796)
Izloženost stope finansijske poluge -u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	1.090.715
Kapital	
Osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	150.763
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge -u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke	13,82%

10. LIKVIDNOSNI ZAHTJEVI

Glavni fokus Strategije rizika likvidnosti Banke je definisanje principa sa ciljem osiguravanja dosljednosti cjelokupnog profila rizika i adekvatnost likvidnosti kao i njenu zaštitu u skladu sa njenom poslovnom strategijom. U tom smislu, definisan je sveobuhvatni okvir rizika: počev od internih propisa kroz organizacijsku strukturu, praćen kvantitativnim elementima i svojim ograničenjima i konačno osiguravajući stalno upravljanje usklađenošću sa limitima. Strategija rizika likvidnosti ima za cilj da postavi opšte parametre za savjesno i stalno upravljanje rizikom likvidnosti koje je inherentno modelu poslovanja Banke.

U detalje, ova Strategija treba definisati:

- Odgovarajuću identifikaciju, definiciju, analizu, mjerenje, monitoring, izvještavanje i ograničavanje cjelokupnog apetita za rizikom likvidnosti ABSA u cilju podržavanja održivog razvoja poslovanja Banke uzimajući u obzir aspekt proporcionalnosti.
- Osiguravanje kreiranja strukture rizika likvidnosti u skladu sa dostupnim kapitalom i likvidnošću, prema tome podržavajući njegovu zaštitu i očuvanje vrijednosti za dioničare Banke.
- Organizacioni okvir rizika likvidnosti za proces dnevnog upravljanja i donošenja odluka
- Okvir Politika i dokumenata rizika likvidnosti
- Efikasno upravljanje likvidnošću (uključujući kvalitet podataka) i pristup gledanja naprijed poštujući indikatore ranog upozorenja sa ciljem usklađivanja adekvatnosti likvidnosti na dugoročnom horizontu, u skladu sa definisanom strategijom.
- Usklađenost sa regulatornim zahtjevima

Proces upravljanja rizikom likvidnosti Banke čine harmonizovane aktivnosti koje osiguravaju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i zasnovan je na kontinuiranom planiranju potencijalnih budućih likvidnosnih potreba uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim, regulatornim i ostalim uslovima okruženja Banke.

Planiranje potreba Banke za likvidnim sredstvima uključuje identifikaciju poznatih (očekivanih) i vanrednih (neočekivanih) novčanih odliva i moguću strategiju za upravljanje aktivom i pasivom za osiguranje sposobnosti Banke da ostvaruje, odnosno raspolaze novčanim prilivima koji su u svakom trenutku adekvatni njeznim tekućim potrebama.

Odjel upravljanja bilansom & riznica Banke je odgovoran za monitoring likvidnosti i ispunjavanje regulatornih i internih racija likvidnosti. Višak likvidnosti nakon ispunjenja obavezne rezerve i ostalih regulatornih zahtjeva se drži u gotovini, te portfolijima obveznica, i računa se kao rezerva likvidnosti banke. Cilj ovoga jeste oprezno upravljanje likvidnošću i dostizanje odgovarajućeg povrata na rezerve likvidnosti kroz aktivno upravljanje njenom strukturom.

Tabela 31: Obrazac LCR Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2022.

u '000 KM

Obrazac LCR		
Red.br.	Stavka	Iznos
1	Zaštitni sloj likvidnosti	206.998
2	Neto likvidnosni odlivi	77.985
3	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	265,43%
Zaštitni sloj likvidnosti		
4	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođen	206.998
5	Odlivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1a isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
6	Prilivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
7	Obezbijeđeni odlivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
8	Obezbijeđeni prilivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
9	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	206.998
10	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođena	0
11	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
12	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
13	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	0
14	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "nakon primjene gornje granice"	0
15	Iznos viška likvidne imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta	0
16	Vrijednost imovine nivoa 2a, neprilagođena	0
17	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
18	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
19	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	0
20	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	0
21	Iznos viška likvidne imovine nivoa 2a	0
22	Vrijednost imovine nivoa 2b, neprilagođena	0
23	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
24	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
25	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	0
26	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	0
27	Iznos viška likvidne imovine nivoa 2b	0
28	Iznos viška likvidne imovine	0
29	Zaštitni sloj likvidnosti	206.998
Neto likvidnosni odlivi		
30	Ukupni odlivi	150.098
31	Potpuno izuzeti prilivi	0
32	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	72.113
33	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	0
34	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	72.113
35	Neto likvidnosni odliv	77.985

11. PODACI O IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

U skladu sa važećim smjernicama poslovanja Banka u prethodnoj godini nije ulagala u vlasničke vrijednosne papire i u vlasništvu ima određene vlasničke vrijednosne papire koje je stekla temeljom rješenja općinskih sudova.

Ostala ulaganja u vlasničke papire su vršena iz strateških razloga u ranijim godinama i svrha im je podrška redovnom poslovanju i razvoju domaćeg tržišta vrijednosnih papira.

Kod početnog priznavanja vlasničkog ulaganja koja se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo odlučiti prikazati naknadne promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ova odluka se provodi na temelju svake investicije pojedinačno.

Izvještaj o finansijskom položaju uključuju vlasničke vrijednosne papire određene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI).

Dobici i gubici po tim vlasničkim instrumentima se ne priznaju u dobit ili gubitak, kao ni umanjenje vrijednosti. Dividende se priznaju u računu dobiti i gubitka osim ako jasno ne predstavljaju povrat dijela troška ulaganja. Kumulativni dobiti i gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OCI) prenose se u zadržanu dobit nakon prodaje ulaganja.

Banka u portfelju vrijednosnih papira ima dionice koje kotiraju i ne kotiraju na burzi. Banka ove vlasničke vrijednosne papire, u skladu sa MSFI 9, evidentira kao finansijsku imovinu mjerenu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Tabela 32: Pregled vlasničkih ulaganja

Vrsta ulaganja	Kotira na berzi	% učešća u kapitalu pravnog lica na dan 31.12.2022. u KM	Broj dionica na dan 31.12.2022.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022.
SASE	DA	5,2366%	322	96.600
S.W.I.F.T. BELGIJA	NE		8	113.829,31
PIVARA D.D. TUZLA	DA		269	2.690
ZIF MI-GROUP D.D	DA		1.123	965,78

12. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci provodi se u skladu sa zakonskom regulativom Agencije, odnosno u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima u bankama (UO-46-02/20) i u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi od 06/2020.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa drugih osjetljivih prihoda i operativnih troškova. Promjene kamatnih stopa takođe utiču na osnovnu vrijednost aktive banke, pasive i vanbilansnih instrumenata jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se promijene kamatne stope.

Izvori Rizika:

- Rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa (engl. repricing risk) je rizik kome je banka izložena zbog ročne neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja (za promjenjive kamatne stope) pozicija imovine, obaveza, te dugih i kratkih vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi,
- Rizik krive prinosa (engl. yield curve risk) je rizik kome je banka izložena zbog promjene oblika i nagiba krive prinosa,
- Rizik osnove (engl. basis risk) je rizik kojem je banka izložena zbog razlike referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope,
- Rizik opcije (engl. optionality risk) je rizik koji proizlazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti s mogućnošću prijevremene otplate, depoziti s mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.)

Pretpostavke za mjerenje rizika:

U cilju minimaliziranja nepovoljnih uticaja promjena kamatnih stopa na kamatni rizik Banka redovito prati kretanje istog na regularnom nivou u skladu sa metodologijom grupe. Pretpostavke o prijevremenim otplatama nisu uzete u obzir.

Banka ima uspostavljene procese izračuna, monitoringa kao i limitiranja ovog rizika kroz analize osjetljivosti (Sensitivity Analysis „BPV+01“) usvojene limite (Value at Risk) te kroz izračune stresnih scenarija u vidu pomaka na krivu prinosa.

Testiranje otpornosti na stress i izvještavanje:

Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona na način prikazan u tabeli. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 procentnih/baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu.

Tabela 33: Vremenske zone i ponderi

Vremenska zona	Sredina vremenske zone	Procijenjeno modificirano trajanje	Pretpostavljeni kamatni šok u postotnim/baznim poenima	Ponder
do 1 mjeseca	0,5 mjeseci	0,04 godine	200 p. p.	0,08%
od 1 do 3 mjeseca	2 mjeseca	0,16 godina	200 p. p.	0,32%
od 3 do 6 mjeseci	4,5 mjeseci	0,36 godina	200 p. p.	0,72%
od 6 do 12 mjeseci	9 mjeseci	0,71 godina	200 p. p.	1,43%
od 1 do 2 godine	1,5 godina	1,38 godina	200 p. p.	2,77%
od 2 do 3 godine	2,5 godine	2,25 godina	200 p. p.	4,49%
od 3 do 4 godine	3,5 godine	3,07 godina	200 p. p.	6,14%
od 4 do 5 godina	4,5 godine	3,85 godina	200 p. p.	7,71%
od 5 do 7 godina	6 godina	5,08 godina	200 p. p.	10,15%
od 7 do 10 godina	8,5 godina	6,63 godine	200 p. p.	13,26%
od 10 do 15 godina	12,5 godina	8,92 godine	200 p. p.	17,84%
od 15 do 20 godina	17,5 godina	11,21 godina	200 p. p.	22,43%
preko 20 godina	22,5 godine	13,01 godina	200 p. p.	26,03%

- Za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno netira pozicije imovine i obaveza, te finansijskih derivata (ili aktivnih i pasivnih vanbilansnih stavki) po svakoj vremenskoj zoni, na način da dobije ukupnu neto poziciju po zoni,
- Dobivena ukupna neto poziciju po svakoj vremenskoj zoni pomnoži propisanim ponderima iz tabele, i to za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno,
- Dobivene ponderisane pozicije se sabiraju po svim vremenskim zonama tako da se dobije ukupna neto duga ili neto kratka pozicija bankarske knjige po svakoj važnijoj valuti i za ostale valute ukupno i
- Neto duge i neto kratke pozicije se zbrajaju po svim valutama na način da se dobije ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige.

Ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige izražava se u apsolutnom iznosu i predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige banke, koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka.

Osnovne pretpostavke za mjerenje se uzimaju u skladu sa zakonskom regulativom. Nekamatonske pozicije iz bankarske knjige kao i kapital nisu uključeni u izračun promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige. Odnos promjene ekonomske vrijednosti i regulatornog kapitala ne smije da bude veći od 20%. Mjerenje izloženosti ovom riziku se radi na kvartalnom nivou.

Banka također izračunava uticaja kamatnih šokova na promjene prihoda sukladno EBA standardima a koji je sastavni dio procjene kamatnog rizika u knjizi banke.

Kamatni rizik u knjizi banke se sastavni dio materijala koji se dostavlja ALCO odboru, Odboru za rizike kao i Nadzornom odboru.

Tabela 34: Obrazac BA 04.00 Addiko Bank d.d. Sarajevo na dan 31.12.2022.

Obrazac BA 04.00 (UPP - U)		u '000 KM
Br.	Stavka	Iznos
1.	PROMJENA EKONOMSKE VRIJEDNOSTI	21.132
2.	REGULATORNI KAPITAL	150.763
3.	(PROMJENE EKONOMSKE VRIJEDNOSTI/REGULATORNI KAPITAL)*100	14,02%

13. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM

Banka na redovnoj godišnjoj osnovi provodi proces interne procjene adekvatnosti kapitala, u skladu sa regulatornim okvirom, kroz sljedeće korake:

- Procjena značajnih rizika kojima je banka izložena
- Donošenje risk strategije, usaglašene sa poslovnom strategijom banke
- Definisanje risk apetita banke za ključne rizike kojima je banka izložena kroz definisanje kapitalnih limita te limita za ključne indikatore za pojedine rizike
- Izračun internih kapitalnih zahtjeva po glavnim rizicima
- Provođenje stres testiranja
- Poređenje internih kapitalnih zahtjeva sa raspoloživim internim kapitalom
- Samoprocjena upravljanja rizicima i Icaap procesom od strane kontrolnih funkcija

Icaap proces je sevojbuhatni proces procjene upravljanja rizicima u banci, kapitalne adekvatnosti u kojem učestvuju sve tri kontrolne funkcije, kao i svi drugi Odjeli Banke u domenu svog poslovanja. ICAAP rezultati se redovno razmatraju od strane Uprave banke i Nadzornog odbora i isti su integrisani u ključne procese upravljanja i odlučivanja unutar Banke.

Prilikom procjene značajnih rizika, Banka razmatra sve rizike kojima je izložena te koristi odgovarajuće metode prilikom analize i određivanja koji rizik je za Banku materijalan a koji nematerijalan, odnosno koji je rizik značajan a koji neznajajan za Banku. Procjena materijalnosti rizika u Banci, kao osnova u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala, se određuje uzimanjem u obzir trenutnih ali i budućih pokazatelja rizika, kako kvantitativnih tako i kvalitativnih. Značajni rizici su oni rizici koji mogu imati (tokom kratkog perioda) negativne posljedice za Banku a koji zahtjevaju adekvatno pokriće kapitalom.

Da bi osigurala da se svi relevantni rizici adekvatno uzimaju u obzir u postupcima upravljanja rizicima i kapitalom, banka redovno - barem jednom godišnje - vrši inventar rizika. Tokom procesa inventara rizika Banka ažurira listu relevantnih materijalnih/značajnih rizika, te odlučuje o metodama kvantifikacije i kapitalne pokrivenosti.

U domenu izračuna internih kapitalnih zahtjeva, banka, zavisno od vrste rizika, koristi internu ili standardiziranu regulatornu metodologiju:

- Za tržišni i rizik likvidnosti banka koristi internu metodologiju zasnovanu na VAR izračunu, koji ujedno predstavlja i standard u bankarskoj industriji
- Za kreditni rizik i rizik koncentracije, banka koristi standardizirani pristup te regulatorne smjernice za izračun kapitala
- Za valutno inducirani i operativni rizik, banka koristi kombinovani pristup primjene interne metodologije i standardiziranog pristupa izračunu kapitala prema regulatornim odlukama
- Grupu ostalih rizika banka tretira prema simplificiranom pristupu, koristeći važeće smjernice za izračun internih kapitalnih zahtjeva

Banka vrši redovno godišnje sveobuhvatno scenario stres testiranje ključnih rizika kojima je izložena, i rezultate tog testiranja uključuje u Icaap.

Stres testiranje se provodi za:

- Kreditni rizik i valutno inducirani kreditni rizik- kroz povećanje NPL ulazaka i povećanje rezervisanja preko internih PD i LGD modela banke
- Koncentracijski rizik - kroz simulirano povećanje probijanja regulatornih limita koncentracije i efekata na kapital
- Tržišne rizike - kroz NII simulaciju, revalorizaciju pozicija pod tretmanom fer vrijednosti, devizna revalorizacija
- Operativne rizike - kroz scenario analize i analizu pojedinačnih pravnih sporova (uključujući i simulacije za postojeći aktivni CHF portfolio u bilansima banke)
- Poslovni rizik - kroz efekte povećana gubitaka iz kreditnog, tržišnog i operativnog rizika na profit i kapital banke

Stres testiranje se vrši po dva principa i uključuje u interne kapitalne zahtjeve:

- Princip statične bilanse
- Dinamični princip efekata na budžet banke

Banka kao rezultat provedenog ICAAP procesa za 2022. godinu zaključuje da ima adekvatnu pokrivenost kapitalom, kako za normalne uslove poslovanja, tako i za vanredne stresne situacije.

Banka postavlja sljedeće ciljeve unutar ILAAP okvira:

- Osiguranje likvidnosti banke u bilo kom trenutku, u okviru datih limita i definisanje strategije
- Priprema planiranja likvidnosti i finansiranja
- Pristup tržištu i diversifikacija rizika u vezi instrumenata, valute, druge stranei dospjeća
- Upravljanje osnovnom rezervom likvidnosti (osnova i stresna rezerva)
- Upravljanje regulatornim okidačima likvidnosti
- Adekvatno određivanje cijena prenosa sredstava koje odražava direktne i indirektno troškove likvidnosti
- Adekvatna struktura transpozicije dospjeća
- Rast primarnih sredstava i optimizacija odnosa pokrića kredita depozitima
- Planiranje u vanrednim situacijama i upravljanje
- Održavanje povjerenja tržišta

Kao dio okvira ILAAPa postavljeni su i limiti za nelikvidnost, banka na redovnoj dnevnoj / mjesečnoj osnovi prati osnovne regulatorne i interne pokazatelje likvidnosti u svrhu optimalnog upravljanja.

Banka kao rezultat provedenog ILAAP procesa za 2022. godinu zaključuje da ima adekvatnu likvidnosnu poziciju, kako za normalne uslove poslovanja, tako i za vanredne stresne situacije.

14. INFORMACIJE O NEOPTEREĆENOJ (NEZALOŽENOJ) I OPTEREĆENOJ (ZALOŽENOJ) IMOVINI

U skladu sa članom 16. Odluke, Banka objavljuje podatke o iznosu neopterećene (nezaložene) i opterećene (založene) imovine u sljedećem obrascu:

u '000 KM

Vrsta imovine	Bruto knjigovodstvena vrijednost opterećene imovine	Bruto knjigovodstvena vrijednost neopterećene imovine
Dati krediti	-	549.943
Ulaganja u dužničke instrumente	-	210.834
Ulaganja u vlasničke instrumente	-	214
Ostalo	-	311.997

15. INFORMACIJE O NEKVALITETNIM I RESTRUKTURIRANIM IZLOŽENOSTIMA

U skladu sa članom 17. Odluke, Banka objavljuje podatke usklađene sa odredbama Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka o:

- a) kreditnoj kvaliteti izloženosti razvrstanoj u nivoe kreditnog rizika sa pripadajućim iznosima očekivanih kreditnih gubitaka

u '000 KM

Nivo kreditnog rizika	Ukupna bruto izloženost	Očekivani kreditni gubici
Nivo kreditnog rizika 1	1.085.354	4.530
Nivo kreditnog rizika 2	101.720	11.070
Nivo kreditnog rizika 3	42.598	38.610
Ukupno	1.229.672	54.210

b) kreditnoj kvaliteti kredita prema sektorskoj strukturi kredita

u '000 KM

BR.	Grane privrede	Nivo kreditnog rizika 1		Nivo kreditnog rizika 2		Nivo kreditnog rizika 3		Ukupno	
		Bruto izloženost	Očekivani kreditni gubici	Bruto izloženost	Očekivani kreditni gubici	Bruto izloženost	Očekivani kreditni gubici	Bruto izloženost	Očekivani kreditni gubici
1.	Ukupni krediti pravna lica	186.997	1.098	23.732	3.829	10.061	9.637	220.790	14.564
1.1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.936	19	8	1	36	36	2.980	56
1.2.	Vađenje ruda i kamena	5.837	29	0	0	0	0	5.837	29
1.3.	Prerađivačka industrija	36.839	209	8.717	1.343	5.714	5.291	51.270	6.843
1.4.	Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5.	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2.995	17	0	0	6	6	3.001	23
1.6.	Građevinarstvo	17.452	100	1.835	92	5	5	19.292	197
1.7.	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	86.996	515	4.380	1.393	3.875	3.875	95.251	5.783
1.8.	Prijevoz i skladištenje	4.424	31	113	6	33	33	4.570	70
1.9.	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	4.613	34	3.100	202	26	26	7.739	262
1.10.	Informacije i komunikacije	3.900	22	526	215	25	25	4.451	262
1.11.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	5.834	37	0	0	0	0	5.834	37
1.12.	Poslovanje nekretninama	2.792	14	2.300	115	18	18	5.110	147
1.13.	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	8.188	45	16	1	24	24	8.228	70
1.14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.417	17	1.401	148	12	11	3.830	176
1.15.	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	97	1	0	0	0	0	97	1
1.16.	Obrazovanje	204	1	10	1	0	0	214	2
1.17.	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	797	4	1.326	312	0	0	2.123	316
1.18.	Umjetnost, zabava i rekreacija	500	2	0	0	0	0	500	2
1.19.	Ostale uslužne djelatnosti	176	1	0	0	287	287	463	288
1.20.	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21.	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Ukupno stanovništvo	227.690	1.868	71.580	6.781	29.883	26.386	329.153	35.035
2.1.	Opća potrošnja	220.664	1.819	67.503	6.328	24.504	21.375	312.671	29.522
2.2.	Stambena izgradnja	6.986	48	4.072	453	5.311	4.943	16.369	5.444
2.3.	Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	40	1	5	0	68	68	113	69
3.	Ukupni krediti	414.687	2.966	95.312	10.610	39.944	36.023	549.943	49.599

c) kreditnoj kvaliteti restrukturiranih izloženosti

u '000 KM

Nivo kreditnog rizika	Bruto restrukturirane izloženosti	Očekivani kreditni gubici restrukturiranih izloženosti
Nivo kreditnog rizika 1	5.316	40
Nivo kreditnog rizika 2	8.882	1.233
Nivo kreditnog rizika 3	13.226	11.871
Ukupno	27.424	13.144

d) promjenama stanja nekvalitetnih izloženosti i pripadajućih očekivanih kreditnih gubitaka tokom izvještajnog perioda, što uključuje početno stanje, promjene u toku izvještajnog razdoblja i završno stanje

Promjene stanja nekvalitetnih izloženosti

u '000 KM

	Početno stanje	Novi nekvalitetni krediti u izvještajnom periodu (+)	Oporavak (-)	Naplata (-)	Računovodstveni otpis (-)	Trajni otpis (-)	Ostalo (+/-)	Krajnje stanje
Pravna lica	14.723	58	0	-1.049	-3.241	-380	-50	10.061
Stanovništvo	44.080	9.736	-2.203	-2.926	-17.972	-1.385	553	29.883
Ukupno	58.803	9.794	-2.203	-3.975	-21.213	-1.765	503	39.944

Kretanje očekivanih kreditnih gubitaka nekvalitetnih izloženosti

u '000 KM

	Početno stanje ECL-a	Povećanje zbog novog NPL-a (+)	Smanjenje zbog oporavka (-)	Povećanje postojeći NPL (+)	Smanjenje postojeći NPL (-)	Ostala povećanja (+)	Krajnje stanje ECL-a
Pravna lica	14.315	215	-20	1.163	-6.355	775	10.093
Stanovništvo	42.429	5.193	-2.232	4.352	-21.225	0	28.517
Ukupno	56.744	5.408	-2.252	5.515	-27.580	775	38.610

e) podatak o ukupnom iznosu kolaterala stečenog preuzimanjem i provedbom izvršnog postupka.

Banka je u toku 2022. godine preuzimanje i provedbom izvršnog postupka stekla 1.298 hiljade kolaterala.